

สรุปรายงานการประชุมคณะกรรมการทำงานด้านเทคนิค วิชาการ และการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อน
การพัฒนาคุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร (กพต.) ครั้งที่ 2/2566

วันที่ 27 กันยายน 2566

ณ ห้องประชุมภัทร สุวรรณกิจ อาคาร 1 ชั้น 1 กรมอนามัย

ผู้มาประชุม

1. นายแพทย์อรรถพล แก้วสัมฤทธิ์	รองอธิบดีกรมอนามัย	ประธาน
2. นางสุธิดา อุทะพันธ์	ผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	
3. นายณัฐวุฒิ โกศลเวช	แทน ผู้อำนวยการโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	
4. นายวิโรจน์ วัชรเกียรติศักดิ์	ข้าราชการบำนาญ	
5. นายรัชชพงศ์ ดำรงพิงคสกุล	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย	
6. นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย	
7. ว่าที่ร้อยตรี กิตติบดี โลกนุเคราะห์	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย	
8. นางสาวชญัญญาช เวียงแก้ว	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย	
9. นางสาวอรุณี สีสุตโท	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย	
10. พ.ต.ท.หญิง เสาวณีย์ เรืองสุภาภิชาติ	แทน ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	
11. นายณัฐนันท์ วงษ์ประภารัตน์	แทน ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	
12. นายอรรถพล แซ่ลี	แทน ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษาและเครือข่าย
กรมส่งเสริมการเรียนรู้	
13. นายสมพล นาคโต	แทน หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร	
14. นางสาวภาวิดา ทรงไชยธราเวช	แทน ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	
15. นางสาวกนกวรรณ กลิ่นรอง	แทน ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	
16. นายวิธนา ไชยคุณ	แทน ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการน้ำ กรมทรัพยากรน้ำ	
17. นายสมคิด สะเภาคำ	แทน ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน	
18. พ.ท.ภาณุพงศ์ ชาแจ้ง	แทน ผู้อำนวยการกองยุทธการ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	
19. นายฉัตรชัย ชาตีวัฒนานนท์	การประสานครหลวง	
20. นายปฐม บุญทับ	แทน ผู้อำนวยการกองควบคุมคุณภาพน้ำ การประปาส่วนภูมิภาค	

ผู้มาประชุม online

1. นางสาวพัฒนา สมาธิ	ศูนย์อนามัยที่ 1 เชียงใหม่
2. นางสาวบัณฑิตา ไพเราะ	ศูนย์อนามัยที่ 1 เชียงใหม่
3. นายนิพนธ์ เสียงเพราะ	ศูนย์อนามัยที่ 2 พิษณุโลก

4. นางสาวสุนิสา ตุ่มทอง	ศูนย์อนามัยที่ 4 สระบุรี
5. นางสาวณัฐพร ชัยอาม	ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี
6. นางสาววิภารัตน์ ชาฎา	ศูนย์อนามัยที่ 6 ชลบุรี
7. นางสาวเบญจวรรณ จันทพล	ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น
8. นางสาววาสนา คณะวาปี	ศูนย์อนามัยที่ 8 อุตรธานี
9. นางสาวอริษา จันทร์ท่า	ศูนย์อนามัยที่ 9 นครราชสีมา
10. นางสาวภาณุมาศ ล้วนทอง	ศูนย์อนามัยที่ 10 อุบลราชธานี
11. นางสาวรัญญ์ศิลา พงศ์ธนากุล	ศูนย์อนามัยที่ 11 นครศรีธรรมราช
12. นายกฤตชน พงศ์ธนากุล	ศูนย์อนามัยที่ 11 นครศรีธรรมราช
13. นางสาวศิริพร ดวงสวัสดิ์	สถาบันพัฒนาสุขภาพะเขตเมือง
14. นางสาวเมธวดี นามจรัสเรืองศรี	สถาบันพัฒนาสุขภาพะเขตเมือง
15. นายศุภวิทย์ อมรยุทธ์	ศูนย์อนามัยกลุ่มชาติพันธุ์ ชายขอบ และแรงงานข้ามชาติ

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสุเมธ บัญประเสริฐ	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย
2. นางสาวพิชญ์นรี พิทักษ์อวกาศ	โครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
3. ร.ต.อ.หญิง ณัฐนันท์ อินงาม	กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
4. นางสาวปัทมา สนั่นโสทร	กรมส่งเสริมการเรียนรู้
5. นางบุปผา เจือจุน	สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
6. นายสมบัติ รอดทอง	กรมทรัพยากรน้ำ
7. นายจตุรวิทย์ ชินจิตร	กรมทรัพยากรน้ำ
8. นางสาวอารีรัตน์ อนุชน	กรมชลประทาน
9. นายอังกูร บุญญะ	การประปานครหลวง
10. นายอานุกาพ กฤตานุสรณ์	การประปาส่วนภูมิภาค

ผู้ไม่มาประชุม เนื่องจากติดราชการ

1. นายสะหลัน สามะ	ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา
2. นางสาวอรณี เจ๊ะสัน	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
3. นายนพพร แสงอาทิตย์	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เริ่มประชุม เวลา 09.00 น.

ระเบียบวาระที่ 1 ประธานแจ้งเพื่อทราบ

ผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ แจ้งประธานติดภารกิจการประชุมนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข หลังจากเสร็จสิ้นภารกิจจะกลับมาร่วมดำเนินการต่อ จึงมอบผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุม

นายรัชชพงศ์ ดำรงพิงคสกุล กรมอนามัย แจ้งผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำต้องเข้าประชุมผู้บริหารด่วน จึงมอบหัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบจัดการคุณภาพน้ำบริโภคดำเนินการประชุมไปก่อน การประชุมวันนี้เป็นการสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของปี 2566 และวางแผนดำเนินการกำหนดกลไกวิธีการทำงานร่วมกันของปี 2567 ในปี 2566 การดำเนินงานหลายภารกิจได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค และส่วนกลางเป็นอย่างดี เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน ลงไปปฏิบัติงานร่วมกัน ผู้บริหารกรมอนามัยขอขอบคุณทุกหน่วยงานที่ร่วมกันดำเนินงานสนองงานร่วมกับกรมอนามัย และฝากขอบคุณผู้บริหารของทุกหน่วยงานที่ได้มอบนโยบาย สนับสนุนทรัพยากรในการทำงานให้หน่วยงานในพื้นที่ทำงานร่วมกับกรมอนามัย

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย ชี้แจงวัตถุประสงค์การประชุม ประกอบด้วย 1) สรุปสถานการณ์คุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียน กพด. 2) แลกเปลี่ยนแผนปฏิบัติงานและเป้าหมายการดำเนินงานด้านการจัดการคุณภาพน้ำของแต่ละหน่วยงาน ในปี 2567 เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างกัน และ 3) ระดมสมองหาแนวทางการแก้ไขปัญหา พัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงานการจัดการคุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร ปีงบประมาณ 2567 โดยมีเป้าหมายการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงาน ดังนี้ 1) นักเรียนและบุคลากรของโรงเรียน กพด. มีน้ำบริโภคที่สะอาด ปลอดภัยได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ในปริมาณที่พอเพียง รวมถึงขยายต่อยอดไปยังชุมชนรอบโรงเรียน และเป้าหมายที่สำคัญ คือ 2) บุคลากรของโรงเรียนมีความรอบรู้ด้านการจัดการคุณภาพน้ำบริโภค สามารถบริหารจัดการระบบผลิตน้ำ และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน ผลที่คาดว่าจะได้รับการประชุม คือ ให้เกิดการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน ต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. มุ่งสู่เป้าหมายให้น้ำบริโภคของโรงเรียน กพด. สะอาด คุณภาพได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน สอดคล้องเป้าหมายในแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ ส่งเสริมสุขภาพอนามัยที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชนในโครงการตามสิทธิประโยชน์ บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDG6 ขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งประเทศไทยได้เป็นสมาชิก

แนวทางความร่วมมือเพื่อการขับเคลื่อนงาน ใช้ข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียน กพด. เป็นข้อมูลนำเข้า แลกเปลี่ยนแผนปฏิบัติการและเป้าหมายการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้วยทรัพยากรที่มีจำกัด การสนับสนุนการดำเนินงานและการกำกับติดตามงานร่วมกัน ระดมความคิดในการวางแผน ให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาและขับเคลื่อนงานการพัฒนาระบบจัดการคุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียน กพด.

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมคณะทำงานด้านเทคนิค วิชาการ และการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร (กพด.) ครั้งที่ 1/2566 วันที่ 20 มกราคม 2566

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อทราบ

3.1 สถานการณ์คุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียน กพด. ปีงบประมาณ 2566 และความท้าทายการดำเนินงาน
นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย รายงานสถานการณ์คุณภาพน้ำดื่มของโรงเรียน กพด. ในปี 2564 – 2566 ดังนี้ ปี 2564 กรมอนามัยเก็บตัวอย่างเฝ้าระวังคุณภาพน้ำดื่มในโรงเรียน กพด. อย่งครอบคลุมโรงเรียน

ที่ยังไม่มีผลตรวจฝ้าระวัง จำนวน 417 ตัวอย่าง พบว่าผ่านมาตรฐานน้ำบริโภคกรมอนามัย ร้อยละ 23.74 จากผลคุณภาพน้ำหลายปีที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าการเก็บตัวอย่างฝ้าระวังลักษณะนี้ไม่ก่อให้เกิดการพัฒนาหรือทำให้โรงเรียนเกิดการแก้ไขระบบการผลิตน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร กรมอนามัยได้เพิ่มมาตรการในการพัฒนาระบบจัดการคุณภาพน้ำบริโภคและขอบเขตการเก็บตรวจฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภค โดยมีกิจกรรมรับสมัครและพัฒนาโรงเรียน กพด. ต้นแบบ ด้านการจัดการน้ำสะอาดเพื่อการบริโภค ตามแบบประเมินที่พัฒนาขึ้น โดยในปี 2565 ได้สุ่มฝ้าระวังคุณภาพน้ำดื่มของโรงเรียน กพด. ที่สมัครเป็นโรงเรียน กพด. ต้นแบบ และโรงเรียน กพด. รับเสด็จฯ จำนวน 159 ตัวอย่าง พบว่าผ่านมาตรฐาน ร้อยละ 47.14 และ ในปี 2566 ซึ่งยังคงใช้มาตรการเช่นเดียวกับปี 2565 เก็บตัวอย่างน้ำดื่มจำนวน 156 ตัวอย่าง พบว่า ผลตรวจผ่านมาตรฐาน ร้อยละ 67.31 เส้นแนวโน้มพบว่า ผลตรวจคุณภาพน้ำดีขึ้นอย่างก้าวกระโดด แสดงให้เห็นว่า หากโรงเรียนมีความใส่ใจ ให้ความสำคัญในการดูแลบำรุงรักษาระบบผลิตน้ำจะสามารถทำให้โรงเรียนเข้าถึงน้ำสะอาดได้มาตรฐานมากขึ้นได้

สถานการณ์คุณภาพน้ำดื่มรายคุณลักษณะ (กายภาพ เคมี และชีวภาพ) ที่ผ่านมาตรฐานน้ำบริโภคกรมอนามัย ปี พ.ศ. 2564 – 2566 พบว่า พารามิเตอร์ที่ไม่ผ่านมากที่สุด คือ ด้านชีวภาพ โดยปี 2564 ผ่านมาตรฐาน ร้อยละ 12.58 เมื่อเพิ่มมาตรการลงไปในปี 2565 และ 2566 ทำให้ด้านชีวภาพ ผ่านมาตรฐานเพิ่มขึ้นมาเป็น ร้อยละ 57.86 และ 76.28 ตามลำดับ ซึ่งผลเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับด้านกายภาพ ในปี 2564 ผ่านมาตรฐาน ร้อยละ 74.84 ส่วนในปี 2565 และ 2566 ผ่านมาตรฐาน ร้อยละ 85.53 และ 91.03 ตามลำดับ และพารามิเตอร์ที่ผ่านมาตรฐานมากที่สุด คือ ด้านเคมี ในปี 2564 ผ่านมาตรฐาน ร้อยละ 80.19 ส่วนในปี 2565 และ 2566 ผ่านมาตรฐาน 89.94 และ 94.87 ตามลำดับ

สถานการณ์คุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียน กพด. ในปี พ.ศ. 2566 แยกรายสังกัด ดังนี้

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน: น้ำใช้ กรมอนามัยจะเก็บเป็นน้ำประพิน เนื่องจากมีความเสี่ยงที่จะเข้าสู่ร่างกายของนักเรียนได้ ผ่านมาตรฐานร้อยละ 37.5 เมื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพน้ำเป็นน้ำดื่ม ผ่านมาตรฐานร้อยละ 61.90 เมื่อพิจารณาตามแหล่งน้ำที่ใช้ในโรงเรียนที่มีการเก็บตัวอย่างฝ้าระวัง ใช้มากที่สุด คือ ประปาบาดาล ผ่านมาตรฐานร้อยละ 38.10 รองลงมาคือ ประปาภูเขา ผ่านมาตรฐานร้อยละ 23.53 อันดับ 3 คือ ประปาบาดาลผ่านกรอง ผ่านมาตรฐานร้อยละ 63.64 อันดับ 4 คือ ประปาผิวดิน ผ่านมาตรฐานร้อยละ 28.57 และมีใช้เล็กน้อย ได้แก่ ประปา กปภ. ผ่านมาตรฐานร้อยละ 100 ประปาภูเขาผ่านกรอง และประปาหมู่บ้าน ไม่ผ่านมาตรฐาน เมื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพน้ำผลิตเป็นน้ำดื่ม ใช้มากที่สุด คือ ประปาบาดาลผ่านกรอง ผ่านมาตรฐานร้อยละ 67.80 รองลงมาคือ ประปาภูเขาผ่านกรอง ผ่านมาตรฐานร้อยละ 50 อันดับ 3 คือ ประปาผิวดินผ่านกรอง ผ่านมาตรฐานร้อยละ 50 อันดับ 4 คือ น้ำฝน ผ่านมาตรฐานร้อยละ 50 และมีใช้เล็กน้อย ได้แก่ ประปา กปภ. ผ่านกรอง ผ่านมาตรฐานร้อยละ 100 ประปาหมู่บ้านผ่านกรอง และน้ำถัง 20 ลิตร ไม่ผ่านมาตรฐาน เมื่อพิจารณาลงในรายละเอียดพารามิเตอร์ พบว่า น้ำดื่มของโรงเรียน ตชด. ไม่ผ่านมากที่สุด คือ ด้านชีวภาพ คือ ไม่ผ่านมาตรฐานร้อยละ 30.95 โดยพบการปนเปื้อนของเชื้อโคลิฟอร์มแบคทีเรีย ร้อยละ 30.95 และเชื้อ *E.coli* ร้อยละ 8.33 รองลงมาคือ ด้านกายภาพ ไม่ผ่านร้อยละ 5.95 โดยพบค่าความเป็นกรด - ด่าง (pH) ร้อยละ 4.76 ซึ่งเกิดจากลักษณะของน้ำที่ใช้เครื่องกรองระบบ RO ที่ทำให้น้ำดื่มมีความเป็นกรดอ่อน ความขุ่น ร้อยละ 1.19 และด้านเคมี ไม่ผ่านร้อยละ 4.76 โดยพบฟลูออไรด์ ร้อยละ 2.38 TDS ความกระด้าง และตะกั่ว ร้อยละ 1.19 จะเห็นได้ว่ามีการปนเปื้อนของตะกั่วในน้ำดื่มของนักเรียนเป็นความเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียน

โรงเรียน กพด. สังกัด สพฐ.: น้ำประพิน ผ่านมาตรฐานร้อยละ 50 เมื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพน้ำเป็นน้ำดื่ม ผ่านมาตรฐานร้อยละ 54.17 เมื่อพิจารณาตามแหล่งน้ำที่ใช้ในโรงเรียนที่มีการเก็บตัวอย่างฝ้าระวัง ใช้มากที่สุด คือ ประปาบาดาล ผ่านมาตรฐานร้อยละ 50 รองลงมาคือ ประปาภูเขา ไม่ผ่านมาตรฐาน และประปา กปภ. ผ่านมาตรฐาน ร้อยละ 80 อันดับ 3 คือ ประปาผิวดิน ผ่านมาตรฐานร้อยละ 100 และประปา กปน. ผ่านมาตรฐานร้อยละ 100 เมื่อ

นำมาปรับปรุงคุณภาพน้ำผลิตเป็นน้ำดื่ม ใช้มากที่สุด คือ ประปาบาดาลผ่านกรอง ผ่านมาตรฐานร้อยละ 53.85 รองลงมาคือ ประปา กปน. ผ่านกรอง ผ่านมาตรฐานร้อยละ 60 อันดับ 3 คือ ประปาภูเขาผ่านกรอง ผ่านมาตรฐานร้อยละ 33.33 อันดับ 4 คือ ประปาผิวดินผ่านกรอง ผ่านมาตรฐานร้อยละ 50 และมีใช้เล็กน้อย ได้แก่ ประปา กปน. ผ่านกรอง ผ่านมาตรฐานร้อยละ 100 จากผลตรวจจะเห็นได้ว่าหากคุณภาพน้ำดิบดีแล้ว เมื่อนำมาผ่านกรองคุณภาพน้ำดื่มมีแนวโน้มที่จะดีไปด้วย และเป็นการลดภาระของเครื่องกรองน้ำที่ต้องใช้ในการกำจัดสิ่งปนเปื้อนออกไป เมื่อพิจารณาลงในรายละเอียดพารามิเตอร์ พบว่า น้ำดื่มของโรงเรียน กพด. สังกัด สพฐ. ไม่ผ่านมากที่สุด คือ ด้านชีวภาพ คือ ไม่ผ่านมาตรฐานร้อยละ 33.33 โดยพบการปนเปื้อนของเชื้อโคลิฟอร์มแบคทีเรีย ร้อยละ 33.33 และเชื้อ *E.coli* ร้อยละ 4.17 รองลงมาคือ ด้านกายภาพ ไม่ผ่านร้อยละ 12.50 โดยพบค่าความเป็นกรด - ด่าง (pH) ร้อยละ 12.50 และด้านเคมี ไม่ผ่านร้อยละ 8.33 โดยพบฟลูออไรด์ และความกระด้าง ร้อยละ 4.17

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวง: น้ำดื่ม เก็บตรวจเฝ้าระวังเป็นประปาภูเขาผ่านกรองทั้งหมด ผ่านมาตรฐานร้อยละ 94.44 โดยพบที่ไม่ผ่านมาตรฐาน คือ สีปรากฏ

โรงเรียนพระปริยัติธรรม: น้ำประปาผ่านมาตรฐานร้อยละ 31.58 เมื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพน้ำเป็นน้ำดื่ม ผ่านมาตรฐานร้อยละ 72.22 เมื่อพิจารณาตามแหล่งน้ำที่ใช้ในโรงเรียนที่มีการเก็บตัวอย่างเฝ้าระวัง ใช้มากที่สุด คือ ประปาบาดาล ผ่านมาตรฐานร้อยละ 9.09 รองลงมาคือ ประปา กปน. ผ่านมาตรฐานร้อยละ 100 อันดับ 3 คือ ประปาผิวดิน ไม่ผ่านมาตรฐาน และประปาหมู่บ้าน ผ่านมาตรฐานร้อยละ 100 อันดับ 4 คือ น้ำบ่อตื้น ไม่ผ่านมาตรฐาน เมื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพน้ำผลิตเป็นน้ำดื่ม ใช้มากที่สุด คือ ประปาบาดาลผ่านกรอง ผ่านมาตรฐานร้อยละ 77.78 รองลงมาคือ ประปา กปน.ผ่านกรอง ผ่านมาตรฐานร้อยละ 75 อันดับ 3 คือ ประปาผิวดินผ่านกรอง ผ่านมาตรฐานร้อยละ 50 และประปาหมู่บ้านผ่านกรอง ผ่านมาตรฐานร้อยละ 100 อันดับ 4 คือ น้ำบ่อตื้นผ่านกรอง ไม่ผ่านมาตรฐาน เมื่อพิจารณาลงในรายละเอียดพารามิเตอร์ พบว่า น้ำดื่มของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ไม่ผ่านมากที่สุด คือ ด้านกายภาพ ไม่ผ่านร้อยละ 16.67 โดยพบค่าความเป็นกรด - ด่าง (pH) ร้อยละ 16.67 รองลงมา คือ ด้านชีวภาพ ไม่ผ่านมาตรฐาน ร้อยละ 11.11 โดยพบการปนเปื้อนของเชื้อโคลิฟอร์มแบคทีเรีย ร้อยละ 11.11 และเชื้อ *E.coli* ร้อยละ 11.11 และด้านเคมี ไม่ผ่านร้อยละ 11.11 โดยพบฟลูออไรด์ และตะกั่ว ร้อยละ 5.56

โรงเรียน กพด. สังกัดสำนักงานการศึกษา กทม.: น้ำประปาผ่านมาตรฐานร้อยละ 90 ที่ ไม่ผ่านมาตรฐาน เนื่องจากพบการปนเปื้อนของเชื้อโคลิฟอร์มแบคทีเรีย เมื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพน้ำเป็นน้ำดื่ม คือ ประปา กปน. ผ่านกรอง ผ่านมาตรฐานร้อยละ 90 เนื่องจาก ค่าความเป็นกรด - ด่าง (pH) ไม่ผ่านมาตรฐาน

โรงเรียน กพด. สังกัด อปท.: กรมอนามัยได้เก็บตัวอย่างเฝ้าระวังคุณภาพน้ำจำนวน 2 โรงเรียน 4 ตัวอย่าง ผลตรวจพบว่า น้ำประปาผ่านมาตรฐาน เมื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพน้ำเป็นน้ำดื่ม ผ่านมาตรฐานร้อยละ 50 เมื่อพิจารณาตามแหล่งน้ำที่ใช้ในโรงเรียนที่มีการเก็บตัวอย่างเฝ้าระวัง ประปาบาดาลผ่านกรอง ไม่ผ่านมาตรฐาน และ ประปา กปน. ไม่ผ่านมาตรฐาน เมื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพน้ำผลิตเป็นน้ำดื่ม ประปาบาดาลผ่านกรอง ผ่านมาตรฐาน ร้อยละ 100 และ ประปา กปน. ผ่านกรอง ไม่ผ่านมาตรฐาน เนื่องจากพบการปนเปื้อนเชื้อโคลิฟอร์มแบคทีเรีย และ ค่าความเป็นกรด - ด่าง (pH) ไม่ได้มาตรฐาน

นายรัชชผดุง ดำรงพิงคสกุล กรมอนามัย เพิ่มเติมจากผลตรวจเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียน กพด. ในปี 2566 จากหน่วยงานที่ให้บริการกับโรงเรียน ถ้าต้นน้ำดีเมื่อเข้าไปที่โรงเรียนเข้าสู่ระบบการปรับปรุงคุณภาพน้ำ ประกอบกับระบบกรองมีการบำรุงรักษาที่ดี คุณภาพน้ำดื่มที่ผลิตออกมาจะดี โดยที่ประปา กปน. และประปา กปน. เป็นตัวอย่างต้นน้ำที่ส่งไปที่โรงเรียน ต้นทางผลิตน้ำดี พอถึงปลายทางโรงเรียนมีการบำรุงรักษาที่ดี ทำให้คุณภาพน้ำดื่ม ยังคงรักษามาตรฐานไว้อยู่ แต่ส่วนที่ยังคงเป็นปัญหาค่อนข้างมากคือแหล่งน้ำดิบที่โรงเรียนจัดหาเอง เช่น น้ำบ่อตื้น

ประปาภูเขา จะต้องมีการบำรุงรักษา ตรวจสอบคุณภาพน้ำ ณ แหล่งน้ำดิบ ที่อาจมีการปนเปื้อนจากธรรมชาติของ แหล่งน้ำอยู่แล้ว เมื่อเข้ามาสู่ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำที่ไม่มีคุณภาพหรือไม่มีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้น้ำดื่มของ โรงเรียนไม่สามารถผ่านมาตรฐานที่กำหนดได้ โดยเฉพาะประปาภูเขา ไม่มีหน่วยงานใดเข้าไปดูแล นอกจากโรงเรียน และหน่วยงานที่ต้องเข้าไปช่วยกัน ที่ผ่านมามีการพัฒนาปรับปรุงเป็นต้นแบบถ่ายทอดให้โรงเรียนนำไปใช้ในการประยุกต์ใช้ ส่วนหนึ่งเห็นในปี 2566 โรงเรียนพยายามที่จะดำเนินการตามแนวทางที่ได้ให้คำแนะนำ แต่ปัญหา อุปสรรคยังมี เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นประเด็นที่หน่วยงานพยายามที่จะช่วยเหลือโรงเรียน ให้สอดคล้องกับนโยบายของแต่ละหน่วยงาน และขอสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม ในปี 2567 พิจารณาจากนโยบาย ของรัฐบาล มท.1 ระบุถึงการจัดการน้ำสะอาดให้กับชุมชน ถ้าเป็นโรงเรียน กพด. ที่อยู่ในสังกัดของ อปท. คาดหวังว่าจะเป็นเป้าหมายหนึ่งที่จะเข้าไปให้ อปท. หรือกระทรวงมหาดไทยได้รับทราบ ว่า โรงเรียน กพด. สังกัด อปท. ยังเป็นจุดหนึ่ง ที่รับบริการน้ำที่ไม่สะอาด ถ้ามีนโยบายหรืองบประมาณสนับสนุนเรื่องน้ำสะอาดของชุมชน โรงเรียน กพด. จะเป็น จุดหนึ่งที่จะรวมเข้าไปด้วย และให้ประชาชนสามารถเข้ามาใช้น้ำสะอาดภายในโรงเรียนได้ ขอฝากเรื่องนี้ไปยังผู้แทน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเพื่อการขับเคลื่อนร่วมกับ อปท. ในพื้นที่ การใส่มาตรการนโยบายของ มท.1 เข้าไป ในส่วนของโรงเรียนทำได้อย่างไร

นางสาวอารีรัตน์ อนุชน กรมชลประทาน สอบถามจากผลตรวจเฝ้าระวังคุณภาพน้ำที่ไม่ผ่านมาตรฐาน เช่น น้ำประปา กปภ. ผ่านมาตรฐานร้อยละ 100 และเมื่อผ่านระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำแล้ว คุณภาพน้ำลดลง หรือ ค่า pH ที่ผ่านมาตรฐาน แต่เมื่อผ่านการปรับปรุงแล้วกลับไม่ผ่านมาตรฐาน หรือ น้ำดิบไม่มี *E.coli* และเมื่อปรับปรุงคุณภาพน้ำ แล้วกลับพบ *E.coli* ปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ที่ตรงไหน

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย ชี้แจงจากผลตรวจเฝ้าระวังคุณภาพน้ำดังกล่าว สาเหตุเกิดจาก ถังสำรองน้ำไม่ได้ล้างทำความสะอาด ระบบกรองน้ำไม่ได้รับการบำรุงรักษา ไม่มีการล้าง ไม่เปลี่ยนไส้กรอง สารกรอง รวมถึงการฆ่าเชื้อถ้ำน้ำดื่ม ด้วยทรัพยากรของโรงเรียนมีจำกัด ไม่มีงบประมาณในการจัดซื้อไส้กรองสำหรับเปลี่ยน ต้องใช้ ของเก่า ซึ่งไม่สามารถกำจัดสิ่งปนเปื้อนในน้ำได้ แต่กลับเป็นแหล่งปนเปื้อนเชื้อหรือสารปนเปื้อนกลับลงไปในน้ำดื่มแทน

นายรัชชพงศ์ ดำรงพิงคสกุล กรมอนามัย ให้ข้อมูลเพิ่มเติม เหตุการณ์ลักษณะนี้ไม่ได้เกิดเฉพาะน้ำประปา กปภ. ของน้ำประปา กปน. เมื่อ 2 – 3 ปีก่อน พบในโรงเรียนแถวเขตประเวศน์ น้ำประปาที่เข้าโรงเรียนผ่านมาตรฐาน ปริมาณ คลอรีนได้มาตรฐาน แต่เมื่อตรวจสอบคุณภาพน้ำดื่มที่ผ่านเครื่องกรองน้ำ พบมีการปนเปื้อนโคลิฟอร์มแบคทีเรีย อยากจะแนะนำให้เปิดก๊อกน้ำดื่มแต่ด้วยภาพลักษณ์ของประเทศไทยที่คนไทยไม่เปิดน้ำดื่มจากก๊อกจึงทำไม่ได้ และได้ ให้คำแนะนำไปเกี่ยวกับการบำรุงรักษาเครื่องกรองน้ำ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนซ้ำของน้ำประปาจากโคลิฟอร์ม แบคทีเรีย และ *E.coli* จึงเป็นประเด็นที่ปัญหาไม่ได้เกิดจากต้นทาง แต่เกิดจากกลางทาง ที่เป็นระบบกรอง และระบบ เก็บกักน้ำ

นางสาวภาวิดา ทรงไชยธราเวช กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สอบถามแหล่งน้ำดิบที่โรงเรียน กพด. สังกัด อปท. ใช้

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย ชี้แจงแหล่งน้ำดิบของโรงเรียน กพด. สังกัด อปท. เป็นประปา บาดาลผ่านกรอง และ ประปา กปภ. ด้วยในปี 2566 กรมอนามัยได้มีการสุ่มเฝ้าระวังคุณภาพน้ำใน 2 โรงเรียน จำนวน 4 ตัวอย่าง ซึ่งน้ำประปาไม่ผ่านมาตรฐาน ส่วนน้ำดื่มพบว่า ประปาบาดาลผ่านกรองผ่านมาตรฐาน แต่ประปา กปภ. ผ่านกรองไม่ผ่านมาตรฐาน และสังเกตได้ว่ามีโรงเรียนที่น้ำประปา และน้ำดื่ม ใช้ประปาบาดาลผ่านกรองเหมือนกัน แต่ผลตรวจไม่เหมือนกัน เนื่องจากเป็นแหล่งน้ำคนละตัวกัน

นายวิโรจน์ วัชรเกียรติศักดิ์ ที่ปรึกษาคณะทำงานฯ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นจากข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำบริโภคนี้เป็นประโยชน์ต่อทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะเห็นว่าแหล่งน้ำดิบที่คิดว่าไม่น่าจะผ่านกลับมีผ่าน เช่น ประปาภูเขา แสดงให้เห็นว่าชุมชนตรงนั้นมีการควบคุมพื้นที่ป่าต้นน้ำได้ดี มีข้อตกลงระหว่างชาวบ้านที่ดี จึงสามารถรักษาสภาพและคุณภาพน้ำที่ค่อนข้างดีอยู่แล้วได้ ถือเป็นความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมาก ซึ่งอยู่นอกเหนือจากหน่วยงานที่มาร่วมประชุมกันในวันนี้ เช่น ป่าไม้ ผู้แทนชุมชน ป่าชุมชน เป็นต้น และเป็นตัวอย่างที่ดีของการบริหารจัดการประปาภูเขาที่จะมีทิศทางในการเฝ้าระวัง การดูแลบำรุงรักษาอย่างไร และในส่วนของแหล่งน้ำต้นทุนอื่นต้องวิเคราะห์ว่าจุดอ่อนอยู่ตรงไหน จำเป็นต้องปรับปรุงอะไร เช่น ประปา กปน. และ กปภ. ส่วนใหญ่ผ่านมาตรฐานแล้ว กลายเป็นว่าเมื่อผ่านการปรับปรุงคุณภาพน้ำเป็นน้ำดื่มแล้ว กลับไม่ผ่านมาตรฐาน เป็นประเด็นที่หน่วยงานต้องเข้าไปเพิ่มเติมในด้านการบำรุงรักษาเครื่องกรองน้ำ และถังเก็บน้ำสำรองเพื่อเก็บน้ำให้เพียงพอสำหรับการใช้งาน การสร้างความรู้ความเข้าใจของผู้ดูแลบำรุงรักษาเป็นสิ่งจำเป็น ในส่วนของ Technical support กรณีเครื่องกรองน้ำซับซ้อน หน่วยงานในพื้นที่ที่มีความเชี่ยวชาญต้องเข้าไปช่วยโรงเรียน ข้อมูลจึงสะท้อนและเป็นประโยชน์ในด้านการพัฒนา ถ้าแหล่งน้ำต้นทุนดี เรื่องระบบการปรับปรุงคุณภาพน้ำจะไม่ใช่อุปสรรค แต่เรื่องการนำไปใช้ การดูแลบำรุงรักษาจะเป็นจุดอ่อน อย่างมองว่าโรงเรียนมีเครื่องกรองน้ำอย่างดี มีระบบ RO บางโรงเรียนเปิดใช้อย่างเดียวจนกว่าเครื่องจะชำรุดไปหรือไม่สามารถกรองสิ่งสกปรกได้แล้ว และโรงเรียนไม่ทราบว่ามีน้ำดื่มไม่ผ่านมาตรฐาน ด้วยไม่สามารถบอกด้วยสายตาได้ หน่วยงานด้าน Technical support จึงต้องมีตารางการบำรุงรักษา 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี ที่แน่นอน จะทำให้เห็นความแตกต่างค่อนข้างชัดเจน

เรื่องการสร้างความเข้าใจ ทุกโรงเรียนต้องการระบบ RO เพราะเชื่อว่าระบบนี้สามารถกำจัดสิ่งปนเปื้อนได้ทั้งหมด แต่ข้อจำกัดของระบบ คือ ทำให้ค่าความเป็นกรด - ด่าง (pH) ของน้ำดื่มกลายเป็นกรด และอาจมีการปนเปื้อนกลับเข้ามาได้ จุดอ่อนจึงไม่ใช่ต้นทุน แต่คือการบำรุงรักษาระบบผลิตน้ำของโรงเรียน จากข้อมูลที่บอกว่าเจ้าหน้าที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย หมุนเวียนบ่อย จึงต้องเพิ่มมาตรการที่จะสร้างความยั่งยืน สถานศึกษาควรจะมีคู่มือเพื่อใช้ศึกษาและดำเนินการด้วยตนเอง การสร้างความรู้ผ่านช่องทางต่าง ๆ เป็นความจำเป็น

ประเด็นนโยบายรัฐบาล ต้องดึงท้องถิ่นเข้ามาร่วมเป็นเจ้าภาพ ด้วยเป็นบริการขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่โดยตรงของท้องถิ่นในการดูแลประชาชน ในอดีตท้องถิ่นมีส่วนร่วมในเรื่องนี้น้อยมาก รวมถึงทัศนคติและความเข้าใจด้วย เช่น พื้นที่ห่างไกลเพียงแค่นี้มีน้ำใช้เพียงพอก็ดีมากแล้ว ยังไม่ต้องมองเรื่องคุณภาพ ณ ขณะนี้เป็นโอกาสที่ดีที่จะต้องสร้างโปรแกรมที่จะเพิ่มในส่วนของท้องถิ่นให้เข้ามาเป็นเจ้าภาพในการผลักดัน

ผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ ขอขอบคุณที่ปรึกษาคณะทำงานฯ ที่ให้ข้อคิดเห็นให้มุ่งความสำคัญไปที่ผู้ดูแลระบบ จากสถานการณ์ปัญหาส่วนหนึ่งไม่ใช่อยู่ที่น้ำต้นทุน แต่อยู่ที่ระบบที่ปรับปรุงคุณภาพน้ำได้เช่นกัน

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย สอบถามจากการประชุมคณะทำงานวิชาการฯ กพด. มีประเด็นที่ยังไม่ได้มติ คือ การพัฒนางานโครงการพระราชดำริของ อปท. ตามโครงการเงินอุดหนุนสำหรับการดำเนินงานตามแนวทางโครงการพระราชดำริด้านสาธารณสุข เป้าหมาย ชุมชน/หมู่บ้านใน อปท. ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการพระราชดำริจำนวน 79,980 หมู่บ้าน/ชุมชน แห่งละ 20,000.- บาท ขอสอบถามผู้แทนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พอจะมีข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณจากโครงการพัฒนางานโครงการพระราชดำริของ อปท. 20,000.- บาท/หมู่บ้านหรือชุมชน ครอบคลุมกิจกรรมการสนับสนุนการพัฒนาบริหารจัดการคุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียน กพด. เช่น การซ่อมบำรุงระบบผลิตน้ำ การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น สารเคมีผลิตน้ำประปา สารส้มปูนขาว คลอรีน หรือ ใส่กรอง สารกรอง หรือไม่

นางสาวภาวิตา ทรงไชยธราเวช กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แจ้งว่า ไม่ทราบรายละเอียดและหลักเกณฑ์โครงการดังกล่าว เนื่องจากไม่เคยเห็นชื่อโครงการนี้ ด้วยมาจากกองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น คาดว่าโครงการดังกล่าวอาจจะเป็นภารกิจงานของกองสาธารณสุขท้องถิ่น หรือกองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น จะไปประสานและสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมให้ สำหรับการสนับสนุนด้านการจัดการน้ำสะอาดของโรงเรียน กพด. นั้น ขอเรียนว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ อปท. สามารถดำเนินการตั้งงบประมาณสนับสนุนอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องให้กับโรงเรียน กพด. สังกัด อปท. ได้ ด้วยอยู่ในความรับผิดชอบ แต่ถ้าเป็นโรงเรียนสังกัดอื่นนั้น อปท. ไม่สามารถตั้งงบประมาณจัดซื้อให้ได้ แต่อย่างไรก็ตาม หากโรงเรียน กพด. ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของ อปท. มีความประสงค์และต้องการให้ อปท. ช่วยเหลือและสนับสนุน สามารถดำเนินการได้ตามแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563 โดยแบบฟอร์มได้มีการเผยแพร่ในเว็บไซต์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจัดส่งไปยัง อปท. เพื่อพิจารณาให้การสนับสนุนงบประมาณต่อไป แต่อย่างไรก็ตามก็ตาม อปท. มีข้อจำกัดด้านงบประมาณเช่นกัน

นายวิโรจน์ วัชรเกียรติศักดิ์ ที่ปรึกษาคณะทำงานฯ เสริมจากข้อมูลของกรมอนามัยที่นำเสนอเป็นปีต่อปี ต้องการให้นำเสนอข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำก่อนหน้า เพื่อมาดูแนวโน้มในแต่ละเรื่องจะเป็นประโยชน์กับที่ประชุม และทิศทางที่จะพัฒนาต่อไป

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย นำเสนอความท้าทายการดำเนินงาน จากที่เจ้าหน้าที่ศูนย์อนามัยได้ลงพื้นที่ดำเนินงานในโรงเรียน กพด. ทั้งด้านการตรวจเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภค การให้คำปรึกษาแก้ไขปัญหาเรื่องคุณภาพน้ำของโรงเรียน สามารถวิเคราะห์ความท้าทายแบ่งได้ 4M คือ Man Money Materials และ Management รายละเอียด ดังนี้

Man

• ครูโยกย้าย เกษียณ องค์กรความรู้ไปกับตัวบุคคล เช่น ครูใหญ่ย้ายโรงเรียน โดยที่ครูใหญ่ท่านนี้เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านน้ำอย่างดี ทำให้โรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่การบริหารจัดการระบบผลิตน้ำจะดี คุณภาพน้ำผ่านมาตรฐาน เมื่อย้ายโรงเรียนจึงได้ไปพัฒนาโรงเรียนใหม่ให้มีระบบผลิตน้ำที่ดีขึ้น และคุณภาพน้ำผ่านมาตรฐาน ขณะเดียวกันโรงเรียนเดิม จากน้ำที่ผ่านมาตรฐาน ระบบผลิตน้ำกลับแย่ลง คุณภาพน้ำไม่ผ่านมาตรฐาน เป็นต้น

• ขาดองค์ความรู้ ครูดูแลระบบผลิตน้ำไม่มีองค์ความรู้ในการบำรุงรักษา หรือซ่อมบำรุงระบบผลิตน้ำ เมื่อใช้งานระบบไปเกิดการชำรุด ไม่สามารถซ่อมได้ จึงปล่อยให้เสียไป และขอระบบใหม่

• ไม่ให้ความสำคัญ ไม่ตระหนักในการดูแลบำรุงรักษาระบบน้ำเท่าที่ควร และไม่ปฏิบัติ อาจด้วยภาระงานสอนที่มาก ส่งผลให้การดูแลบำรุงรักษาระบบผลิตน้ำจึงน้อยลง

Money

- หน่วยสื่องานมีงบประมาณจำกัด / โรงเรียนไม่มีงบประมาณในการดูแลบำรุงรักษาระบบผลิตน้ำ
- เพิ่มค่าไฟฟ้า ไม่ใช่ระบบกรองที่มี

Material

- ไม่มีงบประมาณ ส่งผลให้ไม่มีระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ ต่อตรง นักเรียนดื่มน้ำดิบโดยตรง
- ไม่มีสารเคมีบำบัดน้ำ ไส้กรองน้ำ เมมเบรน RO สารกรองน้ำ หลอด UV สำหรับเปลี่ยนในระบบกรอง
- ปริมาณน้ำดิบไม่เพียงพอ โดยเฉพาะหน้าแล้ง น้ำดิบมีโลหะหนักปนเปื้อน
- เครื่องกรองน้ำประสิทธิภาพไม่เหมาะสม ไม่สามารถกำจัดสิ่งปนเปื้อนในน้ำดิบได้ หรือเครื่องกรองน้ำชำรุด
- กรมอนามัยมีใควตาตรวจเฝ้าระวังคุณภาพน้ำมีจำกัด ไม่สามารถตรวจมากได้

- ชุดทดสอบภาคสนามไม่เพียงพอ ๑1 ๑31 TDS pH สำหรับสนับสนุนโรงเรียน

Management

- นโยบายต้นสังกัดของโรงเรียน ไม่มีนโยบายสั่งการให้โรงเรียนมีการดูแลบำรุงรักษาระบบผลิตน้ำอย่างสม่ำเสมอ และหน่วยงานงานมีการปรับเปลี่ยนนโยบาย
- โรงเรียนขาดการบำรุงรักษา ซ่อมบำรุงระบบกรอง
- บางโรงเรียนไม่ตรวจเฝ้าระวังภาคสนามและรายงานผลเข้าระบบศูนย์อนามัย ขอให้ต้นสังกัดของโรงเรียนมีนโยบาย หรือข้อสั่งการให้โรงเรียนตรวจเฝ้าระวัง และรายงานเข้าระบบของศูนย์อนามัยตามที่กำหนด เพื่อให้คำปรึกษาการแก้ไขปัญหาแก่โรงเรียน
- การพัฒนาศักยภาพครู ด้วยงบประมาณมีจำกัด จึงใช้การอบรม Online พบว่า ไม่มีประสิทธิภาพ ครูไม่มีความรู้ ความเข้าใจ และไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้
- การลงพื้นที่กำกับติดตามงานของหน่วยงานทำได้จำกัด
- การบูรณาการดำเนินงานไม่ชัดเจน (บางพื้นที่) การลงพื้นที่ต้องการให้มีหน่วยงาน และต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. ไปด้วยกัน

ผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ แจ้งการดำเนินงานพัฒนาระบบจัดการคุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียน กพด. ค่อนข้างจะมีข้อท้าทายมาก จึงเป็นโอกาสที่จะให้ทุกหน่วยงานได้อภิปราย ส่วนของกรมอนามัย มีข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณ การจัดหาชุดทดสอบ และยังต้องหาทางที่จะให้ได้มา ได้มีการเสนอโครงการไปที่สำนักงาน กปร. ของงบประมาณสนับสนุน ขอฝากโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พิจารณาให้การสนับสนุนเรื่องนี้ด้วย และในส่วนของการพัฒนาศักยภาพครูด้วยระบบ Online ที่ไม่มีประสิทธิภาพ จะมีช่องทางหรือแนวทางอย่างไรเพื่อแก้ไขปัญหาและสามารถเพิ่มศักยภาพของครูขึ้นมา

นางสาวอารีรัตน์ อนุชน กรมชลประทาน สอบถามความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหาเรื่อง Management ให้มีหน่วยงานรับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรงทำเรื่องจ้างเหมาให้มีหน่วยงานเข้าไปดูแลบำรุงรักษาระบบผลิตน้ำให้กับโรงเรียนด้วยหน่วยงานแต่ละหน่วยมีบทบาทหน้าที่ภารกิจของหน่วยงานเอง และครูต้องมาดูแลระบบผลิตน้ำซึ่งอาจไม่มีองค์ความรู้ หรือมีภารกิจด้านการสอน

นายณัฐวัจ โกลลเวช โครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักพระราชวัง ชี้แจงบริบทของสถานศึกษาในโครงการพระราชดำริซึ่งมีหลายสังกัด เป็นประเด็นสำคัญที่มีการพิจารณา หัวใจสำคัญของงานโครงการพระราชดำริจะไม่เหมือนโรงเรียนที่อยู่ในเมืองที่สามารถหาหน่วยงานกลางเข้าไปจัดการดูแลได้ เพราะแต่ละโรงเรียนมีแหล่งน้ำดิบและระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำที่แตกต่างกัน ความคิดนี้ทางสำนักงาน กปร. เคยจะสนับสนุนให้และจ้างเหมาโดยใช้ระบบเดียวกันทั่วประเทศ จ้างบริษัทเข้าไปบำรุงรักษาระบบผลิตน้ำ แต่ด้วยประเด็นนี้เป็นอุปสรรคใหญ่จึงทำให้โครงการนี้ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ในพื้นที่ ปัจจุบันโครงการมีโรงเรียนทั้งหมด 900 แห่ง ซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศ เช่น ครู กศน. มี 1 คน ทั้งสอนเด็ก ทำทุกอย่าง หรือ ดชด. หรือ สพฐ. อาจมีครูหลายท่าน มีองค์ความรู้ แต่การบำรุงรักษาอาจยังไม่มีประสิทธิภาพ หรือถ้าเป็น Model ของกรุงเทพมหานคร หรือโรงเรียนที่มีความพร้อม ใช้ระบบประปาที่คุณภาพค่อนข้างนิ่งการจะเข้าไปจัดการเรื่องนี้ยังมีความเป็นไปได้ แต่ภาพใหญ่ 90% ของโรงเรียนของโครงการไม่สามารถทำได้ และมุมมองของพระราชดำริของพระองค์ท่าน ระบบอาจเป็นส่วนหนึ่ง ความต้องการน้ำ คุณภาพน้ำ โดยหลายหน่วยงานพยายามเข้าไปช่วย แต่หัวใจสำคัญ คือ ความตระหนักของสถานศึกษา บุคลากรที่อยู่ในโรงเรียน ตามที่พระองค์ท่านพระราชทานความช่วยเหลือลงไป หน่วยงานงานเข้าไปช่วยเหลือ แต่สุดท้ายโรงเรียนใช้ระบบผลิตน้ำจนชำรุดไป แล้วค่อยหาเงินใหม่จากการบริจาคหรือ

หน่วยงานมาสนับสนุน ที่พระองค์ท่านเน้นเรื่องความตระหนักเนื่องจากทราบเรื่อง SDG ซึ่งมีหลายประเด็น แต่ประเด็นที่พระองค์ท่านทรงตั้งพระทัยจะทำให้สำเร็จในสถานศึกษาที่ทรงดูแลอยู่ คือ น้ำดื่มสะอาด แต่ไม่ทราบว่าใช้เวลาานเท่าไร สิ่งที่พระองค์ท่านทรงเน้นคือ ต้องการให้ครู ซึ่งเป็นด้านหน้า ต้องเป็นทั้งผู้ตรวจสอบ ดูแลบำรุงรักษา รวมทั้งประเมินคุณภาพน้ำ การจัดการตัวเองเบื้องต้นก่อน โดยได้รับการสนับสนุนจะหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. และทางหน่วยสนับสนุนจะเข้าไปเสริม ดังนั้น ในการลงพื้นที่กำกับติดตามงาน จึงอยากให้ต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. ร่วมลงพื้นที่ไปด้วย ด้วยเสียงของหน่วยสนองงานพูดกับโรงเรียนไม่มีศักยภาพ โรงเรียนไม่เชื่อฟัง เพราะไม่ใช่สายบังคับบัญชา แต่ถ้าหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. หรือ สำนักพระราชวังไปด้วย พอสั่งการ หรือมอบหมายโรงเรียนจะปฏิบัติตาม ดังนั้นจึงต้องมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาบุคลากร ครูย้าย เปลี่ยน ระบบที่มีอยู่หายไปหมด พระองค์ท่านอยากได้เป็นชุดคู่มือการบำรุงรักษาที่ง่ายสำหรับครู เช่น ระบบทรายกรองช้า ครูต้องดูแลอย่างไรบ้าง ระบบ RO สิ่งที่ต้องตรวจสอบรอบ 3 เดือน 6 เดือน 9 เดือน ในการต้องเปลี่ยนไส้กรอง สารกรอง เป็นองค์ความรู้ในลักษณะที่แม้ครูจะมีการเปลี่ยนแปลง สามารถใช้คู่มือนี้ในการปฏิบัติงานได้ แต่อย่างไรก็ตาม ครู โรงเรียน เครื่องมือ ที่มีอยู่อาจไม่เพียงพอ ต้องขอให้หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. ให้ประเด็นเรื่องน้ำดื่ม เป็นตัวชี้วัดหนึ่ง เวลาลงไปเทศน์กำกับติดตามงาน หรือการรายงานข้อมูลผลการดำเนินงานตามรอบ ขอให้มีการเรื่องของคุณภาพน้ำ ผลการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำภาคสนาม การบำรุงรักษา ให้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงาน ประเด็นนี้พระองค์ท่านเพิ่งจะมีแนวพระราชดำริลงมาจากที่แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ฉบับที่ 5 ที่จะหมดลงในปี 2569 ออกเผยแพร่ไป จึงยังไม่มีตัวชี้วัดหรือการรายงานที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องตระหนักและรายงานกลับมาที่หน่วยส่วนกลางและพระองค์ท่านจะได้เข้าไปช่วยเหลือหรือพัฒนา ดังนั้นขอฝาก 3 ส่วน ในส่วนของสำนักพระราชวังของพระองค์ท่าน ประเด็นแรก เรื่องของการพัฒนาครูรูปแบบที่เหมาะสม เพราะเรื่องของ Online ครูมีการสะท้อนว่าไม่รู้เรื่อง ประเด็นที่สอง คือ อยากให้มีเครื่องมือติดอาวุธให้โรงเรียนในการดูแลบำรุงรักษาระบบผลิตน้ำอย่างง่ายคุณครูสามารถดำเนินการได้ เช่น หากพบปัญหาลักษณะนี้ สิ่งที่ต้องตรวจสอบก่อนมีอะไรบ้าง และขั้นตอนต่อไปต้องทำอะไร ประเด็นที่สาม ขอความอนุเคราะห์หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. ขอให้เพิ่มส่วนของการกำกับติดตามการดำเนินงานให้มีประเด็นเรื่องของน้ำบริโภค เวลาพระองค์ท่านเสด็จพระราชดำเนินไปที่โรงเรียนประเด็นแรกที่จะทรงตรัสถาม คือ น้ำเพียงพอหรือไม่ ตลอดทั้งปีหรือไม่ ขาดช่วงไหน ใช้แหล่งน้ำดิบที่ไหน ปรับปรุงคุณภาพน้ำอย่างไร น้ำบริโภคตรวจแล้วมีปัญหาหรือไม่ ซึ่งทางกรมอนามัยได้แจ้งว่ามีข้อจำกัดในการตรวจเฝ้าระวังให้ครอบคลุมทุกโรงเรียน เป็นประเด็นที่ต้องขออนุเคราะห์สำหรับโรงเรียน กพด. ที่เตรียมรับเสด็จ ทางสำนักพระราชวังจะทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ขอให้ตรวจ เพราะเมื่อพระองค์ท่านเสด็จพระราชดำเนิน โรงเรียนถวายรายงานผลตรวจเฝ้าระวังคุณภาพน้ำปี 2558 หรือ 2559 มากרבถวายบังคมทูลท่าน บางอย่างที่เป็นปัญหาได้ถูกแก้ไขไปแล้ว แต่ไม่มีผลตรวจใหม่ จึงขาดข้อมูลว่าปัญหาได้ถูกแก้ไขแล้วหรือไม่ และประเด็นเรื่องชุดตรวจเฝ้าระวังภาคสนาม พระองค์ท่านคาดหวัง การจะรอหน่วยสนองงานเข้าไปตรวจคงเป็นไปได้ไม่ได้ อยากให้โรงเรียนสามารถประเมินคุณภาพน้ำได้ด้วยตนเอง ด้วยชุดตรวจ อ 11 ที่ทางกรมอนามัยได้ขอรับการสนับสนุนไปทางสำนักงาน กปร. ซึ่งทางสำนักพระราชวังจะนำเรียนทางสำนักงาน กปร. อีกที

ผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ ขอขอบคุณผู้แทนโครงการส่วนพระองค์ฯ ที่ได้ให้ข้อมูลการดำเนินงาน และแจ้งที่ประชุม ประธานได้เสร็จสิ้นภารกิจจากกระทรวงและได้มาร่วมในการประชุมแล้ว

ประธาน กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมที่มาแลกเปลี่ยนในวันนี้ และยังคงร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานกันต่อไป การดำเนินงาน กพด. ทุกหน่วยงานได้สนองงานมานาน แต่การดำเนินงานอาจยังไม่บรรลุเป้าหมาย ต้องมีการปรับเปลี่ยนเรื่ององวิธีการทำงาน ทางทีมได้พยายามวิเคราะห์ส่วนที่เป็น Gap และต้องค่อยๆ แก้ปัญหาไปที่ละประเด็น ซึ่งไม่น่าจะได้ทั้งหมดในทีเดียว แต่คิดว่าสถานการณ์น่าจะดีขึ้น ตอนนี้ได้ให้เน้นในเรื่องของระบบข้อมูล เรื่อง

ของการจัดกลุ่มโรงเรียนตามสภาพปัญหา ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ และที่สำคัญคือ เรื่องของความยั่งยืน ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญ

นายวิโรจน์ วัชรเกียรติศักดิ์ ที่ปรึกษาคณะทำงานฯ เพิ่มเติมหากมองสถานศึกษาภายใต้โครงการ เปรียบเหมือนบ้าน 1 หลัง ถ้ามีช่างที่มีความรู้จะสามารถแก้ไขได้ทุกอย่าง หรือถ้ามีงบประมาณจะสามารถจ้างหน่วยงานเข้ามาดูแลในบ้านได้ ถ้าครูสามารถทำเองได้จะเกิดประโยชน์สูงสุด แต่ถ้าทำเองไม่ได้แต่มีงบประมาณสามารถจ้างหน่วยงานได้ แต่ถ้าไม่มีงบประมาณต้องขอความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ คนรู้จัก หรือคนใกล้เคียง ซึ่งเป็นโจทย์ที่เกิดขึ้นจริง ณ ขณะนี้ ในมุมมองส่วนตัวเห็นว่างานนี้มีผู้เชี่ยวชาญในมิติต่าง ๆ ทั้งหน่วยผลิตน้ำ ทั้ง Technology ต้องมีการประสานความร่วมมือเพื่อเข้าไปเติมเต็มให้กับโรงเรียน สอดคล้องกับที่สำนักพระราชวังได้แจ้งมาว่าอยากให้โรงเรียนทำได้อเอง และเป็นต้นแบบในการขยายผลออกไปซึ่งจะเป็นประโยชน์แน่นอน เพียงแต่ปัญหาที่เกิดขึ้นต้องเข้าใจบริบทว่าไม่สามารถที่จะทำทีเดียว หรือใช้วิธีนี้แล้วจะสามารถแก้ไขปัญหาได้ถาวร หลายเรื่องอาจต้องมีการติดตามเป็นระยะ หรือเข้าไปช่วยเหลือโรงเรียน หลายอย่างอาจทำเป็นคู่มือได้ การดำเนินงานจึงต้องประกอบกันหลายมิติ จากความท้าทายการดำเนินงาน แต่ละหน่วยงานจะมีความเชี่ยวชาญที่จะพิจารณาว่าจะเข้าไปช่วยเหลือโรงเรียนได้ในส่วนไหน

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย แจ้งในการดำเนินงานพัฒนาระบบจัดการคุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียน กพด. ไม่ได้มีเพียงเฉพาะความท้าทายหรือปัญหา แต่มีสิ่งดีที่เกิดขึ้นหลายอย่าง จากการที่หน่วยงานองงานทุกแห่งได้เข้ามาบูรณาการการทำงานร่วมกันกับกรมอนามัย ได้ให้การช่วยเหลือสนับสนุนอย่างดี ในปี 2566 กรมอนามัยได้มีมาตรการเพิ่มเติมลงไปกับโรงเรียน เพื่อคาดว่าจะสามารถพัฒนาคุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียนให้ดีขึ้นได้หรือไม่ โดยได้พัฒนาเกณฑ์การประเมินโรงเรียน กพด. ต้นแบบขึ้น ซึ่งผลประเมินโรงเรียน กพด. ต้นแบบ ประจำปี 2566 ได้โรงเรียน กพด. ต้นแบบด้านการจัดการน้ำสะอาดเพื่อการบริโภค จำนวน 52 แห่ง ซึ่งมากกว่าโรงเรียน กพด. ต้นแบบ ในปี 2565 บ่งชี้ว่าครูมีความตื่นตัวและให้ความสำคัญมากขึ้น โรงเรียน กพด. ต้นแบบ ด้านการจัดการสุขาภิบาลอาหาร จำนวน 95 แห่ง ตรวจสอบโรงครัว โรงอาหาร ทั้งอาหาร ภาชนะ มือผู้สัมผัสอาหาร และในจำนวนนี้โรงเรียน กพด. ที่ได้เป็นต้นแบบ ทั้งด้านการจัดการน้ำสะอาดเพื่อการบริโภค และด้านการจัดการสุขาภิบาลอาหาร จำนวน 23 แห่ง

มติที่ประชุม

1. ขอให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาการขับเคลื่อนร่วมกับ อปท. ในพื้นที่ มีการกำหนดนโยบายและงบประมาณสนับสนุนเรื่องน้ำสะอาดของชุมชน และ โรงเรียน กพด. สังกัด อปท. ให้ท้องถิ่นเข้ามาร่วมเป็นเจ้าของ จัดการน้ำสะอาดให้กับชุมชน ตามนโยบายของรัฐบาล มท.1 และให้ประชาชนสามารถเข้ามาใช้น้ำสะอาดภายในโรงเรียนได้

2. ขอให้หน่วยงานองงานมีการวิเคราะห์จุดอ่อนของแหล่งน้ำต้นทุนที่ใช้ในโรงเรียน กพด. เพื่อการบริหารจัดการ หรือเข้าไปช่วยเติมเต็มให้กับโรงเรียน เช่น ประปาภูเขา เติมน้ำในด้านการดูแลบำรุงรักษาแหล่งต้นน้ำ และกำหนดทิศทางการเฝ้าระวัง ประปา กปน. และ กปน. เติมน้ำในด้านการบำรุงรักษาเครื่องกรองน้ำและถังสำรองน้ำ การสร้างความรู้ความเข้าใจของผู้ดูแล การสนับสนุนในส่วนของ Technical กรณีเครื่องกรองน้ำซับซ้อน เป็นต้น

3. ขอให้ต้นสังกัดของโรงเรียนมีนโยบาย หรือข้อสั่งการให้โรงเรียนตรวจเฝ้าระวังคุณภาพน้ำภาคสนาม และรายงานเข้าระบบของศูนย์อนามัยตามที่กำหนด เพื่อให้คำปรึกษาการแก้ไขปัญหาแก่โรงเรียน

4. ขอให้ต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. ร่วมลงพื้นที่ในการกำกับติดตามงานการจัดการน้ำของโรงเรียนกับหน่วยงานองงาน เพื่อการสนับสนุน สั่งการ หรือมอบหมายโรงเรียนให้มีการตรวจสอบระบบผลิตน้ำ ดูแลบำรุงรักษา รวมทั้งประเมินคุณภาพน้ำเบื้องต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ขอให้หน่วยงาน และต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. พิจารณา 1) รูปแบบที่เหมาะสมของการพัฒนาครู เนื่องจากครูมีการสะท้อนว่าการอบรม Online ไม่รู้เรื่อง 2) การสร้างเครื่องมือติดตามให้โรงเรียนในการดูแลบำรุงรักษาระบบผลิตน้ำอย่างง่าย เพื่อให้คุณครูสามารถบริหารจัดการระบบผลิตน้ำ เช่น หากพบปัญหาลักษณะนี้ สิ่งที่ต้องตรวจสอบก่อนมีอะไรบ้าง และขั้นตอนต่อไปต้องทำอะไร และ 3) ขอความอนุเคราะห์หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. เพิ่มส่วนของตัวชี้วัดในการกำกับติดตามการดำเนินงานให้มีประเด็นเรื่องของน้ำบริโภค การจัดการคุณภาพน้ำดื่ม การเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ การบำรุงรักษาระบบกรองน้ำ และให้มีการรายงานข้อมูลผลการดำเนินงานตามรอบกลับมายังหน่วยงานกลาง เพื่อให้พระองค์ท่านได้ทราบข้อมูลและช่วยเหลือหรือพัฒนา

3.2 ผลการใช้งานต้นแบบระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำบริโภคด้วยคลอรีนของโรงเรียน กพด. กับประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนโคลิฟอร์มแบคทีเรีย และการต่อยอดต้นแบบระบบฯ

ว่าที่ร้อยตรี กิตติบดี โลกนุเคราะห์ กรมอนามัย นำเสนอจากข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำบริโภค ส่วนใหญ่ไม่ผ่านมาตรฐานในด้านชีวภาพ จึงได้ออกแบบต้นแบบระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำบริโภคด้วยคลอรีนของโรงเรียน กพด. โดยไปศึกษาจัดสร้างในโรงเรียน ตชด. อาโอยามา อำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งน้ำดิบเป็นประปาภูเขาที่ใช้ในโรงเรียนผ่านพารามิเตอร์ด้านกายภาพ และเคมี กรอบแนวคิดการออกแบบให้สามารถใช้ได้ทั้งระบบ Manual และ ระบบ Automatic หรือแม้ระบบไฟฟ้าจะล้มสามารถใช้เป็น valve ระบบ Manual วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดสร้างโรงเรียนสามารถจัดหาได้เอง ราคาไม่สูงมาก เมื่ออุปกรณ์ตัวไหนชำรุดโรงเรียนจึงสามารถจัดหาเปลี่ยนได้ หลักในการทำงานของระบบ เมื่อมีการกักเก็บน้ำดิบในปริมาณที่กำหนดโดยคำนวณจากปริมาณการใช้น้ำของนักเรียน ผสมคลอรีนในอัตราส่วนที่คำนวณได้ ปล่องให้ทำปฏิกิริยาตามเวลาที่กำหนด 30 นาที น้ำประปาจะถูกจ่ายไปยังถังที่สอง เพื่อจ่ายน้ำไปใช้ยังอาคารต่อไป ในระบบจะมี Micro - Controller ควบคุมการทำงาน และมีมิเตอร์บอกพลังงานไฟฟ้าที่ต้องใช้ อายุการใช้งานของเครื่องนี้ประมาณ 8 ปี ซึ่งครูต้องได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ Technology เกี่ยวกับอุปกรณ์ชิ้นนี้ จากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานซึ่งเป็นหน่วยงานร่วมในการออกแบบและจัดสร้างต่อไป โดยข้อมูลการทำงานของระบบจะมีการ upload ไฟล์โปรแกรมไว้ที่สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำเพื่อให้ครูสามารถนำไปใช้ต่อระบบ หลังจากทีระบบเกิดความเสียหายและซ่อมบำรุงแล้ว ซึ่งหลังจากติดตั้งที่โรงเรียนตัวอย่างแล้วได้มีการออกแบบระบบได้ 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 โรงเรียนเริ่มใช้น้ำ 6.00 น. และเลิกใช้น้ำในช่วงเย็น ถึงที่ 1 เป็นถังเก็บน้ำดิบของโรงเรียน ผ่านปั๊มตัวที่ 1 ดูดน้ำไปสู่ถังที่ 2 เพื่อทำการผสมคลอรีน หลังจากนั้นให้คลอรีนทำปฏิกิริยาฆ่าเชื้อโรคในน้ำ และดูตไปยังถังที่ 3 เพื่อจ่ายไปใช้ในอาคาร เมื่อคำนวณค่าใช้จ่ายการใช้น้ำ โดยไม่คิดค่าต้นทุนของน้ำ คิดเฉพาะค่าไฟฟ้าและค่าคลอรีนน้ำ 10% ถ้านำมาใช้โดยไม่ผ่านปั๊มน้ำจะมีค่าใช้จ่ายที่ประมาณ 1.95 บาท/ลูกบาศก์เมตร แต่ถ้าผ่านปั๊มน้ำจะมีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ประมาณ 2.96 บาท/ลูกบาศก์เมตร จากการติดตั้งเมื่อ 8 สิงหาคม 2566 โรงเรียนใช้ประมาณ 1 เดือนกว่า ใช้ไฟฟ้าประมาณ 29 หน่วย คิดเป็นเงินประมาณ 150 บาท ส่วนปั๊มที่เลือกใช้เป็นปั๊ม 2 ประเภท คือ ปั๊มตัวแรกเป็นปั๊มกวนคลอรีนในถัง มี Head ที่ 8 เมตร และปั๊มตัวที่สองส่งจ่ายน้ำไปอาคาร ตั้งไว้ที่ 1.8 bar และ รูปแบบที่ 2 ตัดถังสำรองน้ำออกไป 1 ถัง โดยปั๊มตัวที่ 1 ปริมาณจ่ายน้ำที่ 80 ลิตร/ นาที และ ตัวที่ 2 ปริมาณจ่ายน้ำที่ 35 ลิตร/นาที 1.8 bar เพื่อโรงเรียนต้องการใช้น้ำเข้าสู่ระบบกรอง และต้องการแรงดันน้ำที่มากกว่า ค่าไฟฟ้าสำหรับรูปแบบที่ 2 ถ้านำมาใช้โดยไม่ผ่านปั๊มน้ำจะมีค่าใช้จ่ายที่ประมาณ 1.51 บาท/ลูกบาศก์เมตร แต่ถ้าผ่านปั๊มน้ำจะมีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ประมาณ 2.57 บาท/ลูกบาศก์เมตร ข้อจำกัดของรูปแบบนี้คือ เมื่อโรงเรียนใช้น้ำหมดถัง ต้องรอการ Feed น้ำดิบเข้าถังใหม่ ประมาณ 1 ชั่วโมง และเหมาะสมสำหรับโรงเรียนที่มีการใช้น้ำในปริมาณคงที่ และใช้น้ำในกิจกรรมที่ผู้ออกแบบกำหนดไว้ นอกจากนี้ปั๊มน้ำที่เลือกใช้มีขนาด 0.5 Kw หรือครึ่งแรงแม้ เพื่อให้สามารถใช้ได้กับโรงเรียนที่มีปัญหาเรื่องระบบไฟฟ้า และต้องใช้ระบบ Solar cell แทน เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับการตักน้ำจาก 30 องศาเซลเซียสไปถึง 100 องศาเซลเซียส

ต้องใช้พลังงาน 88 Kw ค่าใช้จ่ายประมาณ 443 บาท/ลูกบาศก์เมตร ซึ่งระบบการเติมคลอรีนจะมีค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่าการต้มน้ำ

หลังจากติดตั้งระบบเติมคลอรีนนี้ให้กับโรงเรียน ตชด. อาโอยามา เรียบร้อย และให้โรงเรียนได้ทดลองใช้กรรมอนามัยได้เก็บตรวจเฝ้าระวังคุณภาพน้ำประปาภูเขา และน้ำดื่มของโรงเรียน พบว่า สามารถกำจัดเชื้อโคลิฟอร์มแบคทีเรีย และ *E.coli* ในน้ำได้ให้อยู่ในค่ามาตรฐาน ส่วนค่าความเป็นกรด - ด่าง (pH) ที่เกินมาตรฐาน เกิดจากในกระบวนการซ่อมบำรุงถัง โรงเรียนได้ฉาบปูนปิดรอยรั่ว ไม่ได้มีการล้างถังก่อนที่จะเติมน้ำจึงส่งผลให้น้ำมีค่าเป็นด่างสูงเกินค่ามาตรฐาน แต่หลังจากนั้นทีมวิศวกรได้ลงพื้นที่หลังจากโรงเรียนใช้น้ำไปแล้ว 1 เดือนกว่า เพื่อแก้ไขปัญหาค่าความเป็นกรด - ด่าง (pH) พบว่า ค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานแล้ว

ข้อจำกัดของระบบต้นแบบ ได้แก่

- องค์ความรู้ในการสร้างตู้คอนโทรล ระบบไฟฟ้าเบื้องต้น และระบบ Mechanic (รอการพัฒนาศักยภาพแต่ขาดงบประมาณในการเดินทาง อาจต้องให้โรงเรียนออกค่าใช้จ่ายเอง)

- การบริหารจัดการระบบ ต้องมีการตรวจสอบการทำงาน วัดค่าคลอรีนอิสระคงเหลือในน้ำประปา ซึ่งสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำได้ออกแบบระบบรายงาน Online ให้ครูรายงานเข้ามา

- คุณภาพน้ำดิบที่จะเติมคลอรีน ต้องมีค่าความขุ่น < 1 NTU

- งบประมาณ

- จัดสร้างระบบเติมคลอรีนฆ่าเชื้อในน้ำประปา (ประมาณ 60,000.- บาท) ซึ่งยังไม่รวมกรณีถ้าจะใช้ถังไฟเบอร์กลาส ประมาณ 10,000 กว่าบาท เพื่อให้มีการควบคุมระบบการทำงานได้ง่ายขึ้น

- ค่าไฟฟ้าในการเดินปั๊มจ่ายคลอรีน ปั๊มกวนคลอรีนในน้ำ ปั๊มจ่ายน้ำประปาสู่อาคาร (ประมาณ 150 บาท/เดือน) กรณีถ้าไม่มีการใช้งานระบบ อยู่ใน Mode stand by ตู้ Control ใช้ไฟฟ้าที่ 1.1 watt จะมีค่าไฟฟ้าที่ 5 บาท/เดือน

- จัดหาคลอรีนน้ำ 10% เพื่อใช้ในระบบ (10 มิลลิกรัม ต่อน้ำดิบ 1 ลิตร) (ประมาณ 250 บาท/คลอรีน 5 ลิตร)

นายรัชชพงศ์ ดำรงพิงคสกุล กรรมอนามัย ชี้แจงเพิ่มเติมต้นแบบนี้เป็นรูปแบบหนึ่งที่กรรมอนามัยพยายามจะแก้ไขปัญหาในเรื่องการปนเปื้อนเชื้อแบคทีเรียในน้ำ ซึ่งเป็นปัญหาหลักที่พบในโรงเรียน กพด. และที่กรรมอนามัยเลือกโรงเรียน ตชด.อาโอยามา เป็นต้นแบบในการจัดสร้าง เนื่องจากประเด็นแรก การคมนาคมสะดวกสามารถขนวัสดุอุปกรณ์ไปได้ ประเด็นที่สอง ความพร้อมของโรงเรียนที่มีต้นทุนในเรื่องของถังสำรองน้ำ เพียงแค่เข้าไปปรับปรุงให้เหมาะสมกับการใช้งาน ประเด็นที่สาม บุคลากรของโรงเรียนค่อนข้างมีความพร้อมในส่วนของการเข้ามาช่วยงาน ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญ ในการทำงานเสาร – อาทิตย์สามารถมาช่วยสร้างระบบได้ และประเด็นที่สี่ คือ หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน คือ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 นายตำรวจนิตะเดชได้เข้าไปร่วมในการจัดสร้างระบบ และมีความคิดที่ต้องการนำต้นแบบไปขยายผลในโรงเรียน ตชด. อื่นในเขตที่รับผิดชอบ ระบบนี้อาจไม่ได้เป็นระบบสำเร็จรูปที่สามารถใช้กับทุกโรงเรียนได้ แต่แนวทางลักษณะนี้จะใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เรื้อรังมานาน สิ่งที่กรรมอนามัยต้องใส่เข้าไปคือ ความง่ายในการดูแลรักษา ความไม่ซับซ้อนของระบบ หากเกิดปัญหาของระบบขึ้นมาโรงเรียนสามารถแก้ไขได้เอง และสามารถบริหารจัดการระบบให้คงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรรมอนามัย เพิ่มเติมเมื่อตอนที่ลงพื้นที่ไปจัดสร้างระบบนี้ ครูได้ให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติทุกขั้นตอน จัดสร้างไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ ส่งผลทำให้ครูมีองค์ความรู้ ความเข้าใจในการทำงานของระบบ และครูสามารถบริหารจัดการระบบได้เอง หลังจากใช้ไป 1 เดือน ได้กลับไปถอดบทเรียนกับโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมีความพึงพอใจระบบนี้ เห็นว่าน้ำมีความสะอาดปลอดภัยมากขึ้น

ประธาน สอบถามเรื่องระบบกรองของโรงเรียน การไม่สามารถจัดหาไส้กรองน้ำของโรงเรียนสำหรับเปลี่ยน ซึ่งเป็นปัญหาของการที่น้ำไม่ผ่านมาตรฐาน ระบบนี้จะสามารถแก้ไขปัญหาคอนกรีตได้หรือไม่

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย ชี้แจงระบบนี้เป็นการแก้ไขปัญหาในส่วนของการใช้หรือน้ำประปาปนของนักเรียน โดยเลียนแบบการผลิตน้ำประปา ตามแนวคิดถ้าคุณภาพน้ำดิบของโรงเรียนดีแล้ว จะเป็นตัวช่วยในการลดภาระการทำงานของเครื่องกรองน้ำ ระยะเวลาในการเปลี่ยนไส้กรองจะนานขึ้น ซึ่งจากผลการใช้ระบบนี้ พบว่าทั้งน้ำประปาปน (ประปาภูเขาที่มีการเติมคลอรีน) และ น้ำดื่ม (ประปาภูเขาผ่านเครื่องกรอง) ต่างก็ผ่านมาตรฐาน

ประธาน สรุปรว่า ระบบนี้เป็นจุดตั้งต้นที่จะทำให้ น้ำดิบ หรือน้ำใช้ของโรงเรียน มีความสะอาดขึ้น เป็นการลดภาระการทำงานของเครื่องกรองน้ำ เป็นการยืดอายุของไส้กรอง และเป็นการฆ่าเชื้อโคลิฟอร์มแบคทีเรีย และ *E.coli* ที่ปนเปื้อนในน้ำ จากข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำบริโภค พบว่า เป็นปัญหาหลักสำคัญ จากที่เคยได้หารือกับทีมงาน ว่า การแก้ไขปัญหานี้ค่อนข้างทำได้ง่ายมาก เพียงแค่เติมคลอรีนเท่านั้น แต่ปัญหาสำคัญคือ เรื่อง Management การเติมคลอรีน การตรวจปริมาณคลอรีนอิสระคงเหลือในน้ำ ที่ไม่สม่ำเสมอ ซึ่งระบบต้นแบบนี้จะมาช่วยแก้ไขในเรื่อง ปริมาณ ความถี่ของการเติมคลอรีนที่จะมีความสม่ำเสมอ ลดภาระครูที่จะต้องมาเติม โดยระบบนี้กรมอนามัยพยายามให้เป็นระบบที่ใช้ได้ง่าย ราคาไม่แพง เหมาะกับพื้นที่ แต่ต้นแบบนี้ไม่ใช่ว่าทุกที่จะใช้ได้ ต้องขึ้นกับบริบทของพื้นที่

นายฉัตรชัย ชาตีวัฒนานนท์ การประปานครหลวง สอบถาม กำลังการผลิตอยู่ที่เท่าไร จะได้น้ำประปาเท่าไร

ว่าที่ร้อยตรี กิตติบดี โลกนุเคราะห์ กรมอนามัย ชี้แจงในการผลิต 1 รอบ จะได้น้ำประปา 2 ลูกบาศก์เมตร แต่ถ้าผลิตได้ต่อเนื่อง คิดว่าจะได้น้ำประปาน้อยกว่า 6 ลูกบาศก์เมตร/วัน เนื่องจากระบบนี้ใช้มอเตอร์ขนาดเล็ก ที่สำคัญคือ ต้องมีถังเก็บน้ำถังแรก กับ ถังที่สอง และถังที่สาม สามารถใช้เป็นถังไฟเบอร์กลาสได้ เพื่อให้ขนส่งได้ง่ายขึ้น

ประธาน สอบถามหลังจากวันนี้จะต้องมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมอีกกระยะหนึ่ง เพื่อสร้างความมั่นใจในประสิทธิภาพของระบบ ถึงจะเริ่มกระบวนการขยายผลไปยังโรงเรียนที่มีความต้องการใช้ระบบนี้ และขอความร่วมมือจากโรงเรียน กพด. ให้สำรวจความต้องการ และความพร้อมของทรัพยากร เช่น ถังสำรองน้ำ เมื่อมีความมั่นใจในประสิทธิภาพของระบบแล้ว มีข้อมูลความต้องการและความพร้อมของโรงเรียน ถ้ามีงบประมาณจะได้ค่อยๆ ไปจัดสร้างให้กับโรงเรียนได้

ว่าที่ร้อยตรี กิตติบดี โลกนุเคราะห์ กรมอนามัย ชี้แจงการวางแผนการเก็บข้อมูล ได้แก่ การใช้ไฟฟ้า และการใช้คลอรีน เรื่องของอุปกรณ์ระบบ Electronic ส่วนใหญ่จะมีอายุการใช้งาน 5 ปี แต่ตัวปั๊มคลอรีนต้องมีการติดตามถี่ เนื่องจากปั๊มมีราคา 1,000 กว่าบาท เป็นเกรดที่ไม่เหมือนปั๊มที่ใช้กับประปาหมู่บ้าน ที่ราคาอยู่ที่ 8,000 – 20,000 บาท เป็นระบบ Feed เข้าเส้นท่อ แต่ระบบนี้เติมคลอรีนเข้าถังประมาณ 10 วินาที เป็นอัตราการใช้น้ำสูง และไม่ต้องใช้แรงดันสูงมาก ทำให้คาดว่าอายุการใช้งานของปั๊มน้ำจะยาว

นายบุญจักษ์ โกศลเวช โครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักพระราชวัง ให้ข้อมูลในส่วนของการศึกษาการสำรวจข้อมูลนี้ไม่น่ามีปัญหา และขอชื่นชมกรมอนามัยที่พัฒนาระบบนี้ขึ้นมา หากในการประชุมวิชาการ กพด. จังหวัดเชียงราย ในเดือนธันวาคม 2566 ซึ่งปกติแล้วหน่วยงานแต่ละหน่วยต้องไปถวายรายงานเรื่องนวัตกรรม ถ้ายังไม่สามารถหานวัตกรรมไปนำเสนอในงานได้ ขอให้กรมอนามัยนำผลงานนวัตกรรมระบบนี้ไปนำเสนอ ซึ่งเป็นเรื่องที่พระองค์ท่านยังสนพระทัยอยู่ และถ้ามีค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้จัดสร้างชัดเจนแล้ว เข้าใจว่าระบบนี้ไม่ได้เป็นสูตรสำเร็จ ปรับปรุงคุณภาพน้ำเรื่องเชื้อก่อนที่จะเข้าระบบกรอง ถ้าระบบมีผลการประเมินแล้ว สามารถให้โรงเรียนที่มีผลคุณภาพน้ำเบื้องต้น และมีความพร้อม อาจสอบถามไปยังหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. เพื่อให้เป็นโรงเรียนนำร่องในการดำเนินการนี้ ด้วยงบประมาณที่ไม่มาก และจำเป็นที่ต้องแก้ไขปัญหานี้ พระองค์ท่านน่าจะช่วยเหลือได้

ประธาน สรุปรูป ทางทีมงานกรมอนามัยจัดทำแบบสำรวจสอบถามโรงเรียน กพต. ถึงความพร้อมในการติดตั้งและใช้งานระบบเติมคลอรีน เพื่อวางแผนการสนับสนุนต่อไป

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย แอ้งในการจัดสร้างระบบนี้ ต้องขอขอบคุณสำนักงานการประปาส่วนภูมิภาค เขต 9 เชียงใหม่ ที่ให้ความอนุเคราะห์ด้านการคำนวณ การผสม การใช้คลอรีน และการสอนครูให้ใช้งานได้ ทำให้ระบบที่จัดสร้างนี้มีประสิทธิภาพที่ดี และประสบความสำเร็จ

มติที่ประชุม

1. ขอความร่วมมือจากโรงเรียน กพต. ให้สำรวจความต้องการ และความพร้อมของทรัพยากรในการติดตั้งระบบ เช่น ถังสำรองน้ำ ระบบไฟฟ้า การใช้คลอรีน เมื่อมีความมั่นใจในประสิทธิภาพของระบบ มีข้อมูลความต้องการและความพร้อมของโรงเรียน ถ้ามีงบประมาณจะได้วางแผนการจัดสร้างให้กับโรงเรียนได้

2. ขอให้กรมอนามัยนำผลงานนวัตกรรมระบบน้ำนี้ไปนำเสนอในการประชุมวิชาการ กพต. จังหวัดเชียงราย ในเดือนธันวาคม 2566 ถ้ายังไม่สามารถหานวัตกรรมไปนำเสนอได้

3.3 แผนปฏิบัติการ และเป้าหมายการดำเนินงานด้านการจัดการคุณภาพน้ำ ปี 2567

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย นำเสนอค่าเป้าหมายตัวชี้วัดการดำเนินงาน ปี 2567 ได้กำหนดร้อยละ 15 หรือ 136 แห่ง ของโรงเรียน กพต. เข้าถึงน้ำบริโภคสะอาดได้ตามมาตรฐานกรมอนามัย โดยที่โรงเรียน กพต. ต้นแบบ ด้านการจัดการน้ำสะอาดเพื่อการบริโภค จะไม่ได้เป็นตัวชี้วัดในปี 2567 แล้ว แต่จะเป็นกิจกรรมเสริมสร้างโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการดี เป็นการเชิดชูเกียรติโรงเรียน กพต. ที่ทำได้ตามเกณฑ์การประเมิน กิจกรรมนี้จะดำเนินการโดยศูนย์อนามัย ตัวชี้วัดต่อไป คือ ร้อยละ 10 หรือ 89 แห่ง ของโรงเรียน กพต. ผ่านการประเมินโรงเรียน กพต. ต้นแบบ ด้านการจัดการระบบสุขาภิบาลอาหาร และ ตัวชี้วัดสุดท้าย ร้อยละ 80 ของโรงเรียน กพต. ได้รับการอบรมพัฒนาศักยภาพด้านสุขาภิบาลอาหารและน้ำ ซึ่งทางส่วนกลางได้กระจายค่าเป้าหมายไปให้ศูนย์อนามัย เพื่อดำเนินการในปี 2567 เรียบร้อยแล้ว ในส่วนของการเก็บตัวอย่างเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ ซึ่งในปี 2564 กรมอนามัยได้เก็บตัวอย่างครอบคลุมโรงเรียน กพต. ที่ยังไม่มีผลตรวจเฝ้าระวัง แต่ในปี 2565 – 2566 กรมอนามัยให้เพิ่มมาตรการสร้างโรงเรียน กพต. ต้นแบบ และเก็บตัวอย่างน้ำเฝ้าระวังในโรงเรียน กพต. ต้นแบบ และโรงเรียนรับเสด็จเท่านั้น ทำให้สถานการณ์คุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียน กพต. ปัจจุบัน อาจไม่ใช่ตัวอย่างที่แท้จริง ประกอบกับครบ 3 ปีที่ไม่ได้สุ่มเฝ้าระวังเพื่อให้ได้สถานการณ์โรงเรียน กพต. ในภาพรวมประเทศที่แท้จริง ดังนั้น ในปี 2567 กรมอนามัยจึงได้ใช้สูตรคำนวณตัวอย่างทางสถิติของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้จำนวนตัวอย่างแต่ละสังกัด รวมทั้งสิ้น 322 ตัวอย่าง แต่ด้วยงบประมาณกรมอนามัยที่มีจำกัด จึงไม่สามารถเก็บตัวอย่างเฝ้าระวังได้ตามจำนวน จึงต้องลดทอนจำนวนตัวอย่างลงเหลือ 294 ตัวอย่าง ซึ่งได้มีการแจกแจงรายสังกัด และรายศูนย์อนามัยตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงแผนการสุ่มเฝ้าระวังคุณภาพน้ำดื่ม (Lab) ของโรงเรียน กพต. ปีงบประมาณ 2567

ศอ.	ตชด.	สพฐ.	พศ.	อปท.	สช.	ศศช.	กทม.	Total (ตัวอย่าง)
ศอ.1	11	15	18	6				50
ศอ.2	6	12		4	1			23
ศอ.4		18						18

คอ.	ตชด.	สพฐ.	พศ.	อปท.	สช.	ศศช.	กทม.	Total (ตัวอย่าง)
คอ.5	21	2						23
คอ.6	14	3						17
คอ.7		4						4
คอ.8	10	9		4				23
คอ.9	9	3						12
คอ.10	14	4	4					22
คอ.11	12	3		1				16
คอ.12	7	5			8			20
สสม.		1					15	16
คอช.						50		50
เฝ้าระวัง 67	104	80	22	15	9	50	15	294

เมื่อดำเนินการตามเป้าหมายแล้ว ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ ทราบสถานการณ์คุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียน กพด. (ตามหลักวิชาการ) การเฝ้าระวังกระจายทุกสังกัดอย่างเป็นธรรม และสอดคล้องตามคำแนะนำของ สสท. ในส่วนของน้ำประปาของโรงเรียนจะใช้การสุ่มเฝ้าระวังโดยใช้ชุดทดสอบภาคสนาม อ 11 เท่านั้น

สำหรับโควตาตรวจเฝ้าระวังคุณภาพน้ำดื่ม และชุดทดสอบที่ต้องใช้ ในปีงบประมาณ 2567 รายละเอียดตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 โควตาตรวจเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภค และชุดทดสอบ ปีงบประมาณ 2567

ศูนย์อนามัย	โควตาเฝ้าระวัง (ตัวอย่าง)	ชุดทดสอบภาคสนาม		ต้องการใช้
		อ 11 (ชุด)	อ 13 (ชุด)	
1	50	187	187	ต.ค. - ช.ค. 66
2	23	83	83	
4	18	35	35	
5	23	29	29	
6	17	22	22	
7	4	4	4	
8	23	92	92	
9	12	12	12	
10	22	30	30	ต.ค. - ช.ค. 66

ศูนย์อนามัย	โควตาฝ้าระวัง (ตัวอย่าง)	ชุดทดสอบภาคสนาม		ต้องการใช้
		อ 11 (ชุด)	อ 13 (ชุด)	
11	34	20	20	ต.ค. - ธ.ค. 66
12	20	65	65	
สสม.	16	20	20	ต.ค. - ธ.ค. 66
ศอช.	50	281	281	ต.ค. - ธ.ค. 66
รวม (ศอ.)	312	880	880	
ส่วนกลาง				
-พระราชดำริ*	100	20	10	
รวม (ส่วนกลาง)	100	20	10	
รวมทั้งหมด	412	900	890	

หมายเหตุ *โควตาตรวจฝ้าระวังคุณภาพน้ำ (ส่วนกลาง) สำหรับโรงเรียน กพด. รับเสด็จฯ

ส่วนของการเก็บตัวอย่างตรวจฝ้าระวังคุณภาพน้ำดื่ม กรมอนามัยสามารถให้การสนับสนุนโรงเรียน กพด. ได้ครบตามจำนวน แต่ในส่วนของคุณตรวจฝ้าระวังโคลิฟอร์มแบคทีเรียในน้ำภาคสนาม (อ 11) และชุดตรวจฝ้าระวังโคลิฟอร์มแบคทีเรียในอาหาร ภาชนะ และมีผู้สัมผัสอาหาร (อ 13) ยังไม่มีงบประมาณจัดหา โดยเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น $อ 11 + อ 13 = 896,870$ บาท หรือเฉพาะ $อ 11 = 378,000$ บาท เจ้าหน้าที่ศูนย์อนามัยแจ้งความต้องการใช้ของโรงเรียนในไตรมาส 1 ด้วยข้อจำกัดการเข้าถึงโรงเรียน และไม่ให้ตรงกับฤดูฝน

นอกจากนี้ กรมอนามัยมีแผนจะสำรวจระบบจัดการคุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียน กพด. ผ่านระบบ Google form ระยะเวลาสำรวจ 1 เดือน (เดือนตุลาคม 2566) ดำเนินการสำรวจโดยศูนย์อนามัย มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการบริหารจัดการ และวางแผนพัฒนางาน มุ่งสู่การลดโรคติดต่อจากน้ำเป็นสื่อ รายละเอียดข้อความประกอบด้วย

- ประเภทแหล่งน้ำใช้
- ความเพียงพอด้านปริมาณ และช่วงเวลาขาดแคลน
- ประเภทแหล่งน้ำดื่ม
- ระบบกรอง (มีใช้ / มีใช้แต่ไม่ใช้ / ไม่มีใช้)
- การใช้คลอรีนกำจัดเชื้อจุลินทรีย์ในน้ำ
- จัดกลุ่มโรงเรียน กพด.
 - กลุ่มโรงเรียนมีศักยภาพในการจัดการระบบผลิตน้ำได้เอง / มีเครื่องกรอง / มีการเติมคลอรีน / คุณภาพน้ำผ่านหรือไม่ผ่านแต่สามารถปรับปรุงได้
 - กลุ่มโรงเรียนมีระบบผลิตน้ำที่มีความท้าทายต่อการพัฒนา / ไม่มีเครื่องกรอง / ไม่เติมคลอรีน / ระบบยากต่อการดูแล บำรุงรักษาด้วยโรงเรียน

ประธาน แจ้งต้องขอความอนุเคราะห์โรงเรียน กพด. ให้ข้อมูลให้ครบถ้วน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนางานต่อ และทำงานได้ตรงเป้าหมายแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ โดยพิจารณาแก้ไขปัญหาตามทรัพยากร

ที่มี อาจมีประเด็นจากโรงเรียนว่าทำไมกรมอนามัยสอบถามข้อมูลบ่อย เข้าใจว่าโรงเรียน กพด. ส่วนใหญ่อยู่ห่างไกล ไม่สามารถเดินทางเข้าไปสำรวจได้ ด้วยข้อจำกัดเรื่องการเดินทาง ต้องวางแผนในการสำรวจ ต้องขอความร่วมมือ โรงเรียน กพด. ทุกแห่งให้ข้อมูลด้วย

นายสมพล นาคโต สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ให้ข้อมูล ช่วงเวลาในการสำรวจข้อมูลการจัดการคุณภาพน้ำ ของโรงเรียน ในช่วงเดือนตุลาคม โรงเรียนอยู่ระหว่างการปิดภาคเรียน ครูที่รับผิดชอบอาจกลับบ้าน ผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ระหว่างเกษียณ หรือโยกย้าย อาจไม่เหมาะในการประสานงานสำรวจ ขอให้พิจารณาขยายเวลาในการสำรวจ

นางสาวกนกวรรณ กลิ่นรอง กรมทรัพยากรน้ำบาดาล แลกเปลี่ยนแผนปฏิบัติการและเป้าหมายการดำเนินงาน ในปี 2567 ตามโครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีวัตถุประสงค์ 2 รายการ คือ 1) เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขึ้นมาใช้สำหรับการอุปโภคบริโภค และพัฒนา แหล่งน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ร่วมกับน้ำผิวดินสำหรับทำการเกษตรกรรมในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยต่อยอดในพื้นที่โครงการเดิมและพัฒนาในพื้นที่โครงการใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการใช้น้ำ ภายใต้บริบทของ ความพอเพียง และเหมาะสมกับวิถีการดำเนินชีวิตของราษฎรเป็นสำคัญ 2) เพื่อซ่อมแซมและบำรุงรักษาบ่อน้ำบาดาล ระบบประปาบาดาล ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำดื่ม และระบบสูบน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ที่ชำรุดเสียหาย ไม่สามารถใช้งานได้ให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพดังเดิม โดยมีเป้าหมาย คือ พื้นที่โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ จำนวน 74 แห่ง ในพื้นที่ความรับผิดชอบของ สทบ. เขต 1 – 12 ตัวชี้วัด คือ พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนา น้ำบาดาลเพื่อเพิ่มน้ำต้นทุนสำหรับอุปโภคบริโภค และทำการเกษตร จำนวน 74 แห่ง ประชาชนได้รับประโยชน์ 2,220 ครัวเรือน หรือ 8,880 คน ปริมาณน้ำที่ได้ไม่น้อยกว่า 1.620 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี การดำเนินงาน ได้แก่ 1) การสำรวจ เจาะและพัฒนาบ่อน้ำบาดาล จำนวน 74 แห่ง ก่อสร้างระบบประปาบาดาล จุดบริการน้ำดื่มสะอาด และระบบสูบน้ำ บาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ แบ่งเป็น 3 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 ก่อสร้างระบบประปาบาดาล ขนาด 20 ลูกบาศก์เมตร และระบบสูบน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์พร้อมอุปกรณ์ รูปแบบที่ 2 ก่อสร้างระบบประปาบาดาล ขนาด 20 ลูกบาศก์เมตร จุดบริการน้ำดื่มสะอาดด้วยระบบ RO และระบบสูบน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์พร้อม อุปกรณ์ รูปแบบที่ 3 ก่อสร้างระบบประปาบาดาล และระบบสูบน้ำบาดาลใช้พลังงานไฟฟ้าพร้อมอุปกรณ์ 2) ซ่อมแซม บำรุงรักษาบ่อน้ำบาดาลในระบบประปาบาดาล ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาล และระบบสูบน้ำบาดาลด้วยพลังงาน แสงอาทิตย์ที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ดำเนินการไปแล้ว แต่มีปัญหา มีการชำรุดทรุดโทรม และมีหนังสือคำขอให้ไป ซ่อมแซม ในปี 2567 มีแผนดำเนินงาน 89 แห่ง งบประมาณดำเนินงานจำนวน 144,404,400.- บาท

ประธาน สอบถาม ส่วนนี้เป็นส่วนของต้นน้ำ ได้มีการ supply โรงเรียน กพด. ไหนบ้าง พอจะมีข้อมูลหรือไม่ เพื่อแก้ไขปัญหาในส่วนของต้นน้ำของโรงเรียน กพด. และมอบทีมงานประสานกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อขอข้อมูล รายชื่อโรงเรียน กพด. เป้าหมาย เพื่อทำการ matching การดำเนินงาน

นางสาวกนกวรรณ กลิ่นรอง กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ตอบมีข้อมูลพื้นที่ของปี 2567 ได้จัดทำแผนปฏิบัติการ เรียบร้อยแล้ว โดยจากการประชุมครั้งที่แล้วมีรายชื่อโรงเรียนที่ต้องการซ่อมบำรุง ได้บรรจุเข้าไว้ในแผนแล้ว แต่ใน แผนปฏิบัติการนี้ยังไม่ได้แยกว่าเป็นโรงเรียน กพด. แต่เป็นพื้นที่โครงการพระราชดำริทั้งหมด และกิจกรรมที่จะ ดำเนินการ

นายวัฒนา ไชยคุณ กรมทรัพยากรน้ำ แลกเปลี่ยนแผนปฏิบัติการและเป้าหมายการดำเนินงาน ในปี 2566 และ ปี 2567 รวม 24 โครงการ โดยแยกเป็นของปี 2566 ที่ดำเนินการแล้ว และอยู่ระหว่างดำเนินการ รวม 10 โครงการ เป็น

โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภคสนับสนุนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ผลการดำเนินงานปัจจุบันอยู่ที่ 80 – 90% ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ดำเนินงานโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 9 และในปี 2567 อยู่ระหว่างการของบประมาณ แยกเป็นลักษณะ 4 โครงการ คือ

โครงการที่ 1 โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภคสนับสนุนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในพื้นที่ 3 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดน่าน 5 โครงการ จังหวัดอุตรดิตถ์ 2 โครงการ และ จังหวัดพิษณุโลก 4 โครงการ ดำเนินงานโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำที่ 9

โครงการที่ 2 โครงการเพื่อเป็นการกำจัดจุดอ่อนและเป็นการสร้างความตระหนักและเป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากที่หน่วยงานได้ก่อสร้างเสร็จ จำนวน 2 โครงการ ได้แก่ โครงการที่ 1 โครงการนิเทศติดตามผลบำรุงรักษาและตรวจสอบคุณภาพน้ำระบบผลิตน้ำดื่มแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ในพื้นที่จังหวัดลำปาง งบประมาณที่ตั้งไว้จำนวน 2.5 ล้านบาท และโครงการที่ 2 โครงการนิเทศติดตามผลการบำรุงรักษา และตรวจสอบคุณภาพน้ำระบบกระจายน้ำในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวง จังหวัดพิษณุโลก งบประมาณที่ตั้งไว้จำนวน 2.5 ล้านบาท

โครงการที่ 4 โครงการระบบกระจายน้ำพลังงานแสงอาทิตย์โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารในพื้นที่จังหวัดน่าน งบประมาณ 4.95 ล้านบาท

แผนงานโครงการในปี 2567 ยังไม่เริ่ม ยังมีการปรับ และทบทวนแผนตามนโยบาย ไม่แน่ว่าจะได้รับการจัดสรรงบประมาณตามนี้หรือไม่

ประธาน แจ้งเป็นที่ทราบกันว่างบประมาณของทุกหน่วยงานในปี 2567 จะช้า น่าจะประมาณเดือนพฤษภาคม 2567 จึงจะได้ข้อสรุป ขณะนี้ก็จะใช้งบประมาณไปพรากก่อน เช่นเดียวกันในส่วนของกรมทรัพยากรน้ำเป็นส่วนของต้นน้ำที่จะผลิตน้ำดิบ จะขอเรียนสอบถามในเรื่องของเป้าหมายเรื่องน้ำของกรมทรัพยากรน้ำจากงบประมาณลงสู่โรงเรียน กพด. ที่ไหนบ้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ดี และนำมา Matching ข้อมูลว่าโรงเรียน กพด. ไหนใช้ต้นน้ำของหน่วยสนองงานไหน และมั่นใจว่าต้นน้ำของโรงเรียนไม่ขาดแคลน เพื่อจะได้ขยับต่อไปดูเรื่องกลางน้ำ และปลายน้ำให้ดีขึ้น เป็นที่ทราบว่าโรงเรียน กพด. หลายแห่งยังมีปัญหาเรื่องต้นน้ำ โดยเฉพาะประปาภูเขา เพื่อจะได้จัดสรรงบประมาณไปยังที่มีปัญหาได้

นายวัฒนา ไชยคุณ กรมทรัพยากรน้ำ ตอบแผนงานโครงการมีรายละเอียดอยู่

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย แจ้งในที่ประชุม หลังจากการประชุมในวันนี้ กรมอนามัยจะทำหนังสือไปยังหน่วยงานภาคีเครือข่าย เพื่อประสานขอข้อมูลรายชื่อโรงเรียน กพด. เป้าหมาย และกิจกรรมที่จะดำเนินการในปี 2567 เพื่อนำมาพิจารณาความสอดคล้องของการดำเนินการในพื้นที่ต่อไป

พ.ท.กาญจนาพงศ์ ชาแจ้ง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา นำเสนอผลการดำเนินงานสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร (กพด.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 นพค. สนับสนุนเป็นส่วนของงานก่อสร้างอาคารบริการน้ำดื่มให้กับโรงเรียน ตชด. รวม 25 โรงเรียน ผลการดำเนินงานเสร็จเรียบร้อย และแผนในปี 2567 มีแผนสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร (กพด.) จำนวน 2 โรงเรียน ทางภาคเหนือในโรงเรียน ตชด. อาโอยาม่า จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียน ตชด. บำรุง 112 จังหวัดเชียงราย อยู่ระหว่างรอส่งจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 และเพิ่มเติมในส่วนของงานที่ นพค. สนับสนุนให้กับโรงเรียน กพด. เนื่องจากไม่ใช่งานหลักของหน่วยงาน แต่ด้วยถ้ามีบางงานหลักที่อยู่ในพื้นที่เดียวกับโรงเรียน จึงได้เข้าไปดำเนินการกับโรงเรียน ตชด.

ประธาน แจ้งส่วนนี้เป็นส่วนของกลางน้ำ ถ้าสามารถดึงข้อมูลทุกหน่วยงานมารวมกันได้ จะทำให้เห็นภาพรวมของโรงเรียน กพด. ทั้งประเทศ และในการนำเสนอนี้ นพค. ได้ให้รายชื่อโรงเรียน กพด. ด้วย เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ทางทีมงานจะได้รวบรวมข้อมูล และการประชุมครั้งหน้าจะได้เห็นภาพทั้งระบบว่าในแต่ละโรงเรียนหน่วยงานใดทำอะไรตรงไหนบ้าง

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย สอบถามผู้แทนหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา 1) มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียน กพด. เป้าหมาย ในปี 2567 เพื่อไปจัดสร้างบ้านน้ำดื่มอย่างไร 2) โรงเรียน กพด. เป้าหมายทราบการจัดสร้างบ้านน้ำดื่มของ นพค. หรือไม่ และ 3) นโยบายของหน่วยงานที่มิงบงานสร้าง ในส่วนของงบงานซ่อมเป็นอย่างไรบ้าง ซึ่งในการจัดสร้างบ้านน้ำดื่มของ นพค. ได้มีการทำหนังสือส่งมอบบ้านน้ำดื่มให้กับโรงเรียน และ อบต. หรือ อปท. ในพื้นที่ ดูแลบำรุงรักษา ดังนั้นหน่วยงานที่จะช่วยเหลือโรงเรียนในการบำรุงรักษา และซ่อมบำรุง คือ อบต.

พ.ท.ภาณุพงศ์ ชาแจ้ง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ตอบหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียน กพด. เป้าหมายขอเรียนว่า นพค. มีหน่วยขึ้นตรงในพื้นที่จำนวน 30 หน่วยทั่วประเทศ ในการทำงานในแต่ละปี จะดูที่ตำบลที่หน่วยงานเลือกที่จะไปพัฒนาเป็นหลัก โดยเป็นตำบลที่อยู่ตามแนวชายแดนเป็นหลัก ถ้าพัฒนาจนเสร็จครบถ้วนตามแผนแล้วจะดำเนินการในตำบลถัดไป ทั้งนี้ตำบลที่ดำเนินการจะทำงานก่อสร้างเส้นทางคมนาคม งานจัดหาแหล่งน้ำ งานพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพ เนื่องจากปี 2567 มีตำบลที่เข้าดำเนินการ และมีโรงเรียน ตชด. ด้วย จำนวน 2 โรงเรียนนี้ จึงใช้การดูตำบลเป้าหมายการพัฒนาเป็นหลัก ไม่ได้มุ่งเป้าไปที่โรงเรียน ตชด. เป็นหลัก ถ้ากรมอนามัย หรือคณะทำงานฯ มีข้อเสนอ หรือโรงเรียน ตชด. ที่ขาดแคลนจริง ๆ สามารถทำเรื่องแจ้งมาที่ นพค. เพื่อพิจารณาเป็นกรณีพิเศษได้ แต่งานที่ นพค. ทำเป็นการวางแผนล่วงหน้า 2 ปี ถ้าผ่านมา 2 ปีแล้ว ถ้าโรงเรียน กพด. เป้าหมาย ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นแล้ว ทาง นพค. จะโยกงบประมาณไปทำในโรงเรียนอื่น หรือหมู่บ้านในพื้นที่แทน โดย 2 โรงเรียนเป้าหมายปี 2567 นพค. ได้เข้าไปสำรวจเมื่อปี 2565 ถ้างบปี 2567 สั่งจ่าย นพค. จะเข้าไปประสานโรงเรียนอีก 1 ครั้ง เพื่อยืนยันการได้รับสนับสนุน ในส่วนของงบงานซ่อม ยังไม่มีนโยบายจากผู้บริหาร มีแต่งบการสร้างเท่านั้น เพราะงบบซ่อมอาจจะให้โรงเรียนได้ใช้ศักยภาพของโรงเรียน

นายฉัตรชัยชาติวัฒนานนท์ การประสานครหลวง แลกเปลี่ยนแผนดำเนินงานเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ ของโรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร (กพด.) ในพื้นที่บริการของการประสานครหลวง ปีงบประมาณ 2567 วัตถุประสงค์ในการเฝ้าระวัง เพื่อสร้างความตระหนักให้ทางโรงเรียนดูแลรักษาความสะอาดของระบบประปาภายในให้สามารถใช้อุปโภคบริโภคได้อย่างปลอดภัยตลอดเวลา เป้าหมายจะลงดำเนินการในช่วงเวลาเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2566 จำนวน 31 โรงเรียน ในแต่ละสถานที่ มีการเก็บตัวอย่าง ทั้งหมด 3 ตัวอย่าง คือน้ำประปาต่อตรงหลังผ่านมิเตอร์ น้ำผ่านถังพักน้ำ น้ำผ่านเครื่องกรองน้ำ ที่เก็บ 3 ตัวอย่างนี้ เนื่องจาก ลักษณะการใช้ น้ำของโรงเรียนจะมีถังสำรองน้ำ ไม่ได้ใช้น้ำประปาโดยตรง ถ้างถังสำรองน้ำไม่ได้รับการดูแลจะทำให้คุณภาพน้ำประปาที่ส่งไปต่อเลย ในแต่ละตัวอย่างน้ำ มีการตรวจวิเคราะห์จำนวน 8 พารามิเตอร์ ได้แก่ สี ความขุ่น ความเป็นกรด - ด่าง ความนำไฟฟ้า สารละลายทั้งหมด โคลิฟอร์มแบคทีเรีย *E.coli* และคลอรีนอิสระคงเหลือในน้ำ ที่ตรวจ 8 รายการนี้ เพราะเป็นรายการพื้นฐาน เพราะน้ำประปาของการประสานครหลวง ต้นทางมีการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำความถี่เดือนละ 1 ครั้ง ในรายการด้านกายภาพ เคมี แบคทีเรีย สารพิษโลหะหนัก สารพิษทางการเกษตร ไวรัส สารอินทรีย์ระเหยง่าย สารไตรฮาโลมีเทน เชื้อโปรโตซัวก่อโรค เชื้อก่อโรคในระบบทางเดินอาหาร รวมทั้งสิ้น 127 รายการ ในโรงงานผลิตน้ำทั้ง 4 แห่ง และพื้นที่บริการทั้ง 18 สาขา ลงพื้นที่ตรวจน้ำประปาเส้นท่อจ่ายน้ำในเขตพื้นที่บริการ มีการ

ตรวจวิเคราะห์ละเอียดความถี่ ไตรมาสละ 1 ครั้ง และตรวจวิเคราะห์เบื้องต้นเป็นประจำทุกวันทำการ น้ำประปาที่เข้าใช้ในโรงเรียน กปน. จึงมีความมั่นใจคุณภาพน้ำมีความสะอาด ปลอดภัย

ผลการตรวจคุณภาพน้ำโรงเรียนในโครงการ กพด. ทั้งหมด 31 แห่ง ในปีงบประมาณ 2566 ช่วงเวลาดำเนินการ : พฤศจิกายน 2565 มีคุณภาพน้ำได้ตามเกณฑ์กำหนดคุณภาพน้ำประปาของ กปน. 18 แห่ง และมีคุณภาพน้ำไม่ได้ตามเกณฑ์กำหนดคุณภาพน้ำประปาของ กปน. 13 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม โรงเรียนเพ็ญพินอนุสรณ์ โรงเรียนลอยสายอนุสรณ์ โรงเรียนวัดบูรณาวาส โรงเรียนพรหมราชกุฎรังสรรค์ โรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล โรงเรียนสามแยกคลองหล่อแหล โรงเรียนหมู่บ้านเกาะโพธิ์ โรงเรียนบ้านแบนชะโด โรงเรียนประชาราษฎร์บำเพ็ญ โรงเรียนสุรหาลำแขก โรงเรียนศิริรังวิทยาการ และโรงเรียนวัดนาครก

ผลการตรวจคุณภาพน้ำ แบ่งตามประเภท สรุปได้ดังนี้

น้ำประปาต่อตรง	มีคุณภาพน้ำได้ตามเกณฑ์ฯ	100 %
น้ำผ่านถังพักน้ำ	มีคุณภาพน้ำได้ตามเกณฑ์ฯ	72 %
น้ำผ่านเครื่องกรอง ตู้น้ำเย็น	มีคุณภาพน้ำได้ตามเกณฑ์ฯ	71 %

โดยในตัวอย่างที่ไม่ได้เกณฑ์ฯ ตรวจพบเชื้อโคลิฟอร์มแบคทีเรีย ทุกตัวอย่าง ส่วนคุณภาพน้ำด้านกายภาพ และเคมี ผ่านทุกตัวอย่าง ทุกโรงเรียน กปน. ได้คืนข้อมูล และขอให้โรงเรียนปรับปรุงแก้ไข แจ้งกลับ กปน. เพื่อตรวจซ้ำให้ปัญหาที่พบคือ ไม่มีโรงเรียนไหนที่ Feedback กลับมายัง กปน. จึงไม่มีการตรวจซ้ำ งบประมาณที่ใช้ดำเนินงาน ต่อ 1 แห่ง 5,250 บาท รวมใช้งบประมาณดำเนินงาน ทั้ง 31 แห่ง 162,750 บาท

ประธาน สรุป กปน. ดำเนินการได้หมดในส่วนของโรงเรียน กพด. ปกติน้ำประปาที่มาจาก กปน. ผ่านมาตรฐานอยู่แล้ว แต่ในส่วนโรงเรียน กพด. ไม่ได้ต่อตรง แต่ผ่านถังสำรองน้ำ ท่อที่อยู่ภายในโรงเรียน จึงมีโอกาที่จะเกิดการปนเปื้อนได้ และหวังว่าจะได้รับการสนับสนุนจาก กปน. ทุกปี

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย เพิ่มเติม ในส่วนของ กปน. มีการสนับสนุนโรงเรียน กพด. ที่ครอบคลุมทุกแห่ง แต่ความท้าทายอยู่ที่ เมื่อมีการคืนผลข้อมูลให้กับโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนที่ผลน้ำไม่ผ่านมาตรฐานทำการปรับปรุงแก้ไข และแจ้งกลับ กปน. จะได้มีการเข้าไปเก็บตรวจคุณภาพซ้ำ กลับพบว่าไม่มีโรงเรียนใดแจ้งผลการปรับปรุงแก้ไขกลับมา ขอสอบถามผู้แทนสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ว่าพอจะมีแนวทางในการแก้ไขหรือไม่

นายสมพล นาคโต สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ชี้แจงส่วนกลางไม่เห็นข้อมูลของ 13 โรงเรียนที่ผลตรวจคุณภาพน้ำไม่ผ่านมาตรฐาน ต่อไปทางสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร อาจต้องประสาน กปน. โดยตรง เพื่อจะได้มีข้อมูลโรงเรียน กพด. ที่ไม่ผ่านมาตรฐาน เพื่อกำชับ กำกับติดตามให้เร่งดำเนินการ เพื่อให้ กปน. ได้เข้าไปเก็บตัวอย่างตรวจซ้ำอีกรอบ

ประธาน เพิ่มเติม ประเด็นนี้อยากให้ทีมเลขานุการประสานขอข้อมูล เพื่อนำขึ้นระบบฐานข้อมูลใน Dashboard ที่ทุกหน่วยงานจะสามารถเข้าถึงข้อมูลนี้ได้หมด จะได้เห็นภาพทั้งประเทศในส่วนโรงเรียน กพด. เพื่อการช่วยกันแก้ไข และเวลาทำงานงบประมาณจะได้ง่าย ด้วยมีข้อมูลสภาพปัญหาในการยื่นประกอบการของงบประมาณ

นายปฐม บุญทับ การประปาส่วนภูมิภาค นำเสนอเบื้องต้นของแผนในปีงบประมาณ 2567 กปภ. ยังไม่มีแผนการดำเนินงานกับโรงเรียน ตชด. แต่ยินดีให้การสนับสนุนร่วมกับกรมอนามัย เช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา

ผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ เพิ่มเติมในช่วงเช้า ผู้บริหารของ กปภ. ได้มาแสดงมุทิตาจิตท่านอธิบดีกรมอนามัยเนื่องจากเกษียณอายุราชการ นำโดยท่านรองสุทัศน์ ได้มีการพูดถึงเรื่องโรงเรียน กพด. และท่านอธิบดีกรมอนามัยได้ฝากให้ กปภ. ช่วยดูแลโรงเรียน กพด. ด้วย เป็นโอกาสในการพัฒนางานร่วมกัน

พ.ต.ท.หญิง เสาวณีย์ เรืองสุภาภิชาติ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน นำเสนอแผนในปี 2567 ตามที่สำนักพระราชวังได้แจ้งพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงมีนโยบายด้านคุณภาพน้ำ ซึ่งทางกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนต้องน้อมนำพระราชดำริไปแก้ไข ปัญหาในส่วนของคุณภาพน้ำ สำหรับที่หน่วยงานได้ดำเนินการในปี 2566 ทางสำนักงาน กปร. ได้จัดทำคู่มือเรื่องการดูแลระบบน้ำ เครื่องกรองน้ำให้กับโรงเรียน ตชด. และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนได้แจกจ่ายไปให้กับโรงเรียนแล้ว ต่อไปอาจจะต้องมีการฝึกอบรมการให้ความรู้ และการปฏิบัติในส่วนนี้ ที่ผ่านมามีต้องยอมรับว่าเรื่องระบบน้ำของโรงเรียน ตชด. มีปัญหาจากผลที่ผ่านมามีแนวโน้มในทางที่ดีขึ้น เรื่องของนโยบายของผู้บังคับบัญชาระดับสูงในปีที่ผ่านมา พบมีข้อจำกัดในเรื่องระบบสาธารณูปโภคที่ใช้ในโรงเรียน ซึ่งท่านได้สนับสนุนค่าสาธารณูปโภคที่ใช้ในโรงเรียนเพิ่มไปบ้างแล้ว ในปีต่อไปต้องรอนโยบายจากผู้บัญชาการคนใหม่ เนื่องจากท่านเก่าได้เกษียณอายุราชการ และกลับไปแล้วจะนำเรียนสรุปมติจากที่ประชุมให้ท่านใหม่ทราบต่อไป และขอสอบถามที่ทางกรมอนามัยได้ถามไปเกี่ยวกับการอบรมครู ตชด. ยังมีเหมือนเดิมหรือไม่

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย ชี้แจงขณะนี้ได้ทำเรื่องกิจกรรมพัฒนานายตำรวจนิเทศ ครู ตชด. (ครูแม่ไก่) 4 ภาค บรรจุในโครงการที่ขอสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน กปร. ประจำปี 2567 ไปแล้ว อยู่ระหว่างการพิจารณา

นายณัฐนันท์ วงษ์ประภารัตน์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ นำเสนอแผนปฏิบัติการและเป้าหมายการดำเนินงาน ปี 2567 ขณะนี้มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมในโครงการ กพด. จำนวน 71 แห่ง ดังนี้

1. สำรองตรวจสอบระบบจัดการน้ำ เช่น ท่อ ก๊อกน้ำ ถังสำรองน้ำ เครื่องกรองน้ำ ภาชนะบรรจุ ระบบไฟฟ้า
2. ทำความสะอาดถังพักน้ำ ภาชนะบรรจุน้ำ ก๊อกน้ำ
3. ให้ความรู้เรื่องความสำคัญของน้ำถวายสามเณรนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญ และช่วยกันดูแลรักษา

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ที่ผ่านมาได้เคยลงนิเทศติดตามการดำเนินงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดศรีสะเกษ ร่วมกับ สสท. พบว่า ไม่ได้มีข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณดำเนินการ ด้วยพระอาจารย์ที่ดูแลกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมของภาคอีสาน ได้มีการจัดตั้งกองทุน เพื่อนำมาใช้ในการบำรุงรักษาซ่อมบำรุงระบบผลิตน้ำของโรงเรียน

นายณัฐนันท์ วงษ์ประภารัตน์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ชี้แจง กิจกรรมนั้นจะเป็นส่วนของทางโรงเรียนแต่ละแห่งจัดหางบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน ไม่ใช่งบประมาณจากส่วนกลาง

นายอรรถพล แซ่ลี กรมส่งเสริมการเรียนรู้ หรือสำนักงาน กศน. เดิม แลกเปลี่ยนแผนปฏิบัติการ และเป้าหมายการดำเนินงาน ในปี 2567 ณ ตอนนี กรมส่งเสริมการเรียนรู้ยังไม่มีแผนดำเนินงาน ในปี 2567 เนื่องจากติดขัดในเรื่องของงบประมาณที่จะสนับสนุนหน่วยงานในพื้นที่ แต่อย่างไรก็ดีจะนำข้อมูลกลับไปหารือกับพื้นที่ดำเนินการที่เกี่ยวข้องในเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำแผน ถ้าผลการหารือเป็นอย่างไร จะนำมาแจ้งให้ทางทีมเลขาทราบต่อไป

นายสมพล นาคโต สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร แลกเปลี่ยนแผนขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำ และเป้าหมายการดำเนินงาน ในปี 2567 ของโรงเรียน กพด. ทั้ง 29 แห่ง มีการดำเนินงานแบ่งเป็น 3 ภาค ส่วนที่ 1 สำนักการศึกษาเข้าไปช่วยดูแล สนับสนุนกับทางโรงเรียน กพด. มีการจัดสรรงบประมาณผ่านโครงการ กพด. ซึ่งจัดทำเป็นประจำทุกปีโอนให้โรงเรียนใช้ในการจัดซื้อ ซ่อมแซมอุปกรณ์ต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับการเกษตร การบริหารจัดการน้ำ มีการนิเทศติดตาม โดยศึกษานิเทศก์ได้เข้าไปช่วยดูแลให้คำปรึกษาครูในเรื่องการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำดื่ม น้ำบริโภคอย่างต่อเนื่อง ส่วนที่ 2 สำนักงานเขตมีงบประมาณส่วนหนึ่งที่จัดสรรให้กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตนั้น ถ้าโรงเรียน กพด.

อยู่ในสำนักงานเขตนั้น ทางโรงเรียนสามารถรองรับงบประมาณในการซ่อมแซม เปลี่ยนไส้กรองของ เครื่องกรองที่โรงเรียนมีอยู่ เป็นปัญหามากจากการนิเทศติดตาม โรงเรียนไม่ได้มีการเปลี่ยนไส้กรองมานานแล้ว ต้องให้โรงเรียนแจ้งไปทางสำนักงานเขตเพื่อของบประมาณ ซึ่งยังไม่มีข้อมูลว่าสำนักงานเขตได้จัดสรรสำหรับแต่ละโรงเรียนมากน้อยแค่ไหน โดยจะขึ้นกับจำนวนโรงเรียนหรือตามขนาดของโรงเรียน ส่วนที่ 3 คือ ความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก เช่น การประสานครหลวง ที่เข้าไปช่วยตรวจเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ ซึ่งเป็นน้ำต้นทุนที่ดี และคุณภาพน้ำของโรงเรียน ในปี 2566 ที่ผ่านมา พบไม่ผ่าน 10% ในปี 2567 ได้ตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะพยายามทำให้ผ่าน 100% สำนักบริหารจัดการน้ำให้การสนับสนุนในส่วนของคุณตรวจ อ 11 ให้กับทางโรงเรียน และศูนย์บริการสาธารณสุขของกรุงเทพมหานคร ได้เข้าไปช่วยดูแลโรงเรียน เป็นการดูแลของ 3 ภาคส่วนที่เข้าไปช่วยดูแลในเรื่องของการบริหารจัดการน้ำของโรงเรียน

ประธาน ให้ความเห็น โรงเรียน กพด. ในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ไม่ค่อยน่าเป็นห่วง จากข้อมูลที่น่าเสนอค่อนข้างที่จะมั่นใจว่าผลคุณภาพน้ำจะผ่าน 100% แน่นนอน

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย แจ้งเพิ่มเติม โรงเรียน กพด. สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในเรื่องการตรวจเฝ้าระวังคุณภาพน้ำภาคสนาม ด้วยชุดทดสอบ อ 11 ของคุณครู ขอความอนุเคราะห์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครช่วยกำกับให้ครูได้ตรวจเฝ้าระวังด้วยโรงเรียนเองอย่างสม่ำเสมอ และมีการรายงานเข้าระบบรายงานของสถาบันพัฒนาสุขภาวะเขตเมือง เพื่อให้คำปรึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหากพบการปนเปื้อนเชื้อโคลิฟอร์มแบคทีเรียในน้ำ จากข้อมูลที่ได้รับมา ครูไม่ใส่ใจที่จะตรวจเฝ้าระวัง ด้วยเห็นว่าสำนักงานเขตได้ทำการเฝ้าระวังให้โรงเรียนอยู่แล้ว แต่ชุดทดสอบ อ 11 เป็นเครื่องมือของคุณครูที่มีประสิทธิภาพ ตรวจได้ง่าย ทำให้รู้ผลหน้างาน ทราบปัญหา และนำมาใช้ในการวางมาตรการแก้ไขได้เอง ไม่ต้องรอให้หน่วยงานเข้าไปตรวจสอบให้ ซึ่งต้องใช้เวลา

นางสาวภาวิดา ทรงไชยธราเวช กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น นำเสนอแผนปฏิบัติการ และเป้าหมายการดำเนินงาน ในปี 2567 กำหนดการประชุมหารือกับ อบท. ในฐานะต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. ในเรื่องการบริหารจัดการคุณภาพน้ำให้ได้คุณภาพตามมาตรฐาน สำหรับแผนปฏิบัติการในเรื่องการจัดการคุณภาพน้ำ ในปี 2567 ทางกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีนโยบายในเรื่องการจัดหาแหล่งน้ำสะอาดให้กับ อบท.ที่เป็นต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. ภายใต้โครงการหน่วยเฉพาะกิจเงินอุดหนุนในด้านการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคแก่ประชาชน ในเรื่องของกิจกรรมก่อสร้าง ปรับปรุง เพิ่มประสิทธิภาพในเรื่องของประปาหมู่บ้าน โดยตั้งเป้าหมายว่า อบท. ที่เป็นต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. ได้รับการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ในการก่อสร้างประปาหมู่บ้าน จำนวน 3 แห่ง จาก อบท. ต้นสังกัด โรงเรียน กพด. จำนวน 18 แห่ง ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มี อบต. พระธาตุผาแดง ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ โครงการขยายเขตประปา ทางกองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่นจะสนับสนุน อบท. ในการจัดทำคำของบประมาณ รวมทั้งประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหางบประมาณมาใช้ในการจัดหาแหล่งน้ำสะอาดใช้ในโรงเรียน กพด. ซึ่งที่ผ่านมาพบว่า อบท. ประสบปัญหาหลัก ๆ อยู่ 2 ประเด็น คือ 1) เรื่องของแหล่งน้ำสะอาด ต้องยอมรับว่าประปาหมู่บ้านจำเป็นต้องอยู่ใกล้แหล่งน้ำดิบที่สะอาด แต่โรงเรียนในถิ่นทุรกันดารยังมีปัญหาอุปสรรคในการจัดหาแหล่งน้ำดิบ และ 2) เรื่องของวงเงินที่จะสมทบเข้าก่อสร้างเพิ่มเติม อย่างที่ทราบว่าตั้งแต่สถานการณ์โควิดเป็นต้นมา ประกอบกับมาตรการลดการจับเก็บภาษี ส่งผลให้เงินรายได้ของ อบท. ลดลงไปเป็นอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตามกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และ อบท. จะพยายามอย่างเต็มที่ที่จะให้นักเรียน โรงเรียน กพด. ได้ใช้น้ำที่มีคุณภาพที่ดี ตรงตามมาตรฐาน

ประธาน เพิ่มเติม เท่าที่ทราบกระทรวงมหาดไทยมีนโยบายหลักเรื่องของน้ำสะอาด น่าจะสามารถเชื่อมโยงกันในการทำงานได้ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ เรื่อง ข้อมูล จากการประชุมคณะทำงานสามารถรวบรวมข้อมูลเป็นภาพใหญ่ได้ และจัดส่งข้อมูลเสนอขึ้นไป ทางกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะเห็นได้ว่าโรงเรียน กพด. นี้อยู่ใกล้ อบต. ไทนม มี

หน่วยสนองงานใดให้การสนับสนุนในเรื่องของน้ำดิบแล้ว และ อบต. สามารถจัดทำแผน การจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนในบางจุดที่ยังขาดอยู่ เช่น การตรวจคุณภาพน้ำบางจุด การสนับสนุนส่วนของกลางน้ำ การจัดซื้อไส้กรองน้ำ ซึ่งจะช่วยลดส่วนของงบประมาณที่ต้องใช้ลง จึงต้องมีการพัฒนาในเรื่องของข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย ให้ข้อมูลเพิ่มเติม อบต. หรือ อปท. ยังคงเป็นที่พึ่งที่สำคัญของ โรงเรียน กพด. ในการเข้ามาช่วยสนับสนุนเรื่องการจัดการคุณภาพน้ำ เช่น การจัดหาช่างเข้ามาซ่อมบำรุง งบประมาณ ในการจัดหาสารเคมีบำบัดน้ำ สารส้ม ปูนขาว คลอรีน ไส้กรองน้ำ สารกรองน้ำ และหวังว่า อปท. อบต. จะจัด งบประมาณให้กับทางโรงเรียน กพด.

นายรัชชพงศ์ ดำรงพิงคสกุล กรมอนามัย เสนอแนะเพิ่มเติมประเด็นที่หลายหน่วยงานได้จัดสร้างระบบน้ำดื่ม สะอาดให้กับโรงเรียน และพอสร้างเสร็จแล้วจะมีการอบรมครู หรือบุคลากรของโรงเรียนเพื่อที่จะดูแลเครื่องกรอง หรือ บ้านน้ำดื่ม เช่น นพค. หรือกรมทรัพยากรน้ำบาดาล อยากจะให้เพิ่มหน่วยเจ้าหน้าที่ของ อปท. เข้าไปร่วมรับการอบรม ด้วย เพราะการอบรมให้ครูอย่างเดียว แต่ละครูจะมีการโยกย้ายงาน แต่ถ้ามีเจ้าหน้าที่ของ อปท. เช่น ช่าง อบต. ช่างเทศบาล เข้ามาพร้อมด้วย จะเป็นอีกช่องทางที่จะทำให้เกิดการดำเนินงานที่มีความต่อเนื่อง และสามารถสร้าง บุคลากรที่อยู่ในพื้นที่เข้ามาช่วยโรงเรียนได้ น่าจะเป็นวิธีการหรือกลไกที่จะเสริมเติมเข้าไปได้ เพราะ อบต. หรือ เทศบาลเป็นพื้นที่ที่จะต้องไปดูแลโรงเรียนอยู่แล้ว ถ้าหากนำเอาช่างหรือบุคลากรของเทศบาล อบต. มาร่วมอบรม เป็น ช่องทางในการสร้างเสริมศักยภาพให้เขาในการให้คำแนะนำหรือมาช่วยโรงเรียนได้

ประธาน สรุปรื่องการบำรุงรักษาเป็นเรื่องใหญ่ อาจต้องหาหลายๆ วิธี การพึ่งคุณครูอย่างเดียวจากการทำ SWOT ปัญหาจากการโยกย้าย ส่งผลให้ไม่เกิดความยั่งยืน เห็นว่าข้อเสนอแนะนี้เป็นหนึ่งวิธีให้ อบต. ได้เข้ามามีส่วนช่วย แต่ อบต. มีข้อจำกัดด้วยช่าง อบต. มีจำนวนไม่มาก ภาระงานก็มาก แต่ก็อาจเป็นแนวทางหนึ่ง อย่างน้อยให้ช่าง อบต. ได้รู้ระบบนี้บ้าง และสามารถไปสอนคนอื่นได้บ้าง อาจจะต้องมีการระดมสมองในเรื่องนี้กันอีกครั้ง ในระบบสุขภาพภิบาลใน ส่วนของการสร้างไม่ค่อยเป็นประเด็น แต่เรื่องการบำรุงรักษา ซ่อมบำรุง เป็นประเด็นมาก ที่จะทำให้ระบบสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง เป็นโจทย์ใหญ่

นายสมคิด สะเนาคำ กรมชลประทาน แลกเปลี่ยนแผนปฏิบัติการ และเป้าหมายการดำเนินงาน ในปี 2567 โดยขอ นำเรียน 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 พื้นที่ที่กรมชลประทานรับผิดชอบ 118 แห่ง ประกอบด้วย 4 โครงการ ที่ กรมชลประทานได้ไปดำเนินการ จากมติที่ประชุมครั้งที่แล้ว และประเด็นที่ 2 เรื่องแผนการปรับปรุงระบบคลองส่งน้ำ บ่อ แต่ในส่วนระบบกรองน้ำ ทางพื้นที่แจ้งว่ากรมอนามัยได้เข้าไปดูในส่วนระบบ RO ด้วย เรื่องแผนที่ได้มีการตั้งของปี 2567 บางโครงการได้เลื่อนไปเป็นของปี 2568 ขึ้นกับงบประมาณที่มี แต่ทางหน่วยงานได้มีการจัดทำแผนครอบคลุมตั้งแต่ ปี 2560 – 2568 ไว้ เจ้าหน้าที่ของกรมชลประทานจะมีเจ้าหน้าที่ส่วนอุทก การรับคุณภาพน้ำ และเจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อม ช่วยวัดคุณภาพน้ำช่วงเริ่มต้น หลังจากนั้นจะประสานงานกับกรมอนามัย เพื่อดูแลต่อไป ส่วนการประสานงานกับท้องถิ่น จะเป็นการดูแลส่วนของน้ำต้นทุน 228 หน่วย และในส่วนกรมชลประทานจะรับผิดชอบ 118 หน่วย การดำเนินงานที่ ผ่านมา จะมีการจัดหาแหล่งน้ำดิบให้ รวมถึงการจัดทำระบบ ส่วนเรื่องของคุณภาพน้ำจะเข้าไปดูแลและตรวจสอบเป็น บางครั้ง บางพารามิเตอร์ วันนี้ขอนำเสนอส่วนของงานเร่งด่วนจากมติที่ประชุมครั้งที่แล้วให้กรมชลประทานเข้าไปตรวจ สภาพ มีอยู่ 5 ลำดับ ได้แก่ ส่วนของพื้นที่สำนักงานชลประทานที่ 2 สำนักงานชลประทานที่ 5 อุดรธานี จะมีโครงการ ชลประทานจังหวัดเลย ซึ่งลำดับการส่งการจะเป็นกรมชลประทานจากส่วนกลางมีคำสั่งไปยังสำนักงานชลประทานที่ 5 ที่จะ เข้าไปดูในระบบ และเจ้าหน้าที่จังหวัดเลยจะเข้าดำเนินการ ตั้งแต่การจัดตั้งงบประมาณ การดูแลบำรุงรักษาในแต่ละปี ได้ เข้าไปดำเนินการที่ อ.ปากชม จ.เลย อ.อุ้มผาง จ.ตาก และสำนักงานชลประทานที่ 6 ขอนแก่น จะมีโครงการชลประทาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนของแผนงานและงบประมาณ กรมชลประทานได้ตั้งไว้จนถึงปี 2568 ในส่วนของปี 2567 ไม่ได้ตั้ง

แผนการดำเนินงานไว้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่เพิ่งเข้าไปดูแลบำรุงรักษาเมื่อสิ้นปีงบประมาณ 2566 นี้ และขอแนะนำเสนอในรายละเอียด ของจังหวัดตาก เจ้าหน้าที่ได้ไปดูแลบำรุงรักษา จากเริ่มต้นในปี 2559 มีการดูแลรักษาท่อ PVC ถึงพักน้ำขนาด 150 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 3 ถัง เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 4 เข้าไปดูแลในพื้นที่ ด้านระบบส่งน้ำ หน้าที่หลักคือ จัดหาแหล่งน้ำต้นทุน แต่ถ้าปีไหนแล้งต้องตามสภาพและลักษณะภูมิประเทศ จากที่ผ่านมาพบปัญหาสร้างฝายแล้ว แต่ไม่มีน้ำ ต้องตามรอบปีที่มีปริมาณน้ำมาก - น้อย ในปี 2565 ได้ดำเนินการซ่อมบำรุงรักษาตามแผน ในปี 2568 ได้ตั้งแผนงบประมาณ 5 ล้านบาท เพื่อดูแลระบบ เปลี่ยนท่อ วางแนวสำรวจ บำรุงรักษาต่าง ๆ สำหรับในส่วนของโรงเรียนพระเทพวิสุทธิญาณ จ.กาฬสินธุ์ ได้เข้าไปดำเนินการในวันที่ 13 - 15 กุมภาพันธ์ 2566 ร่วมกับกรมอนามัยเข้าไปดูแลบำรุงรักษา ตรวจสอบระบบ คุณภาพน้ำที่ไม่ผ่านมาตรฐาน และเปลี่ยนอุปกรณ์ ใสกรองน้ำ เรืองงบประมาณ จะได้รับหรือไม่ต้องขึ้นกับการได้รับอนุมัติงบประมาณ และในส่วนของโรงเรียน ตชด.บ้านหมื่นขาว จ.เลย ได้เข้าไปดูแลเรื่องน้ำต้นทุน แต่ถ้าปีไหนน้ำไม่มี จำเป็นต้องตามสภาพในพื้นที่ไป

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย สอบถามกรมชลประทาน ความคืบหน้าในการติดตั้งระบบกรองน้ำ RO ใหม่ ให้กับโรงเรียนพระเทพวิสุทธิญาณ จ.กาฬสินธุ์ ซึ่งโรงเรียนมีระบบประปาผิวดิน ที่ใช้น้ำดิบจากอ่างเก็บน้ำของกรมชลประทาน และได้ให้ทาง กปภ. เข้าไปให้คำแนะนำในการดูแลระบบผลิตประปา

นายสมคิด สะเภาคำ กรมชลประทาน ชี้แจงได้ติดตั้งระบบกรองให้โรงเรียน เมื่อปลายเดือนสิงหาคม 2566 จึงไม่มีงบการตั้งงบประมาณซ่อมบำรุงสำหรับปี 2567 แต่เลื่อนไปเป็นของปี 2568 แทน

มติที่ประชุม

1. ขอความอนุเคราะห์โรงเรียน กพด. ให้ข้อมูลสำรวจระบบจัดการคุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียน กพด. ผ่านระบบ Google form ให้ครบถ้วน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนางานต่อ และทำงานได้ตรงเป้าหมายแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ โดยพิจารณาแก้ไขปัญหาตามทรัพยากรที่มี

2. ขอให้กรมอนามัยพิจารณาขยายเวลาในการสำรวจ เนื่องจากช่วงเดือนตุลาคม โรงเรียนอยู่ระหว่างการปิดภาคเรียน ครูที่รับผิดชอบอาจไม่สะดวกในการให้ข้อมูล กรมอนามัยจึงขอเลื่อนไปถึงเดือนพฤศจิกายน 2566 แทน มอบทีมเลขาประสานขอข้อมูล เพื่อนำขึ้นระบบฐานข้อมูลใน Dashboard ที่ทุกหน่วยงานจะสามารถเข้าถึงข้อมูลนี้ได้

3. ขอความอนุเคราะห์สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครช่วยกำกับให้ครูได้ตรวจเฝ้าระวังภาคสนามด้วยโรงเรียนเองอย่างสม่ำเสมอ และมีการรายงานเข้าระบบรายงานของสถาบันพัฒนาสุขภาพเขตเมือง เพื่อให้คำปรึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหากพบการปนเปื้อนเชื้อโคลิฟอร์มแบคทีเรียในน้ำ

4. การอบรมครู หรือบุคลากรของโรงเรียนช่วงส่งมอบบ้านน้ำดื่ม เพื่อให้สามารถดูแลบ้านน้ำดื่มได้ ขอให้พิจารณาเพิ่มเจ้าหน้าที่ของ อปท. เข้าไปร่วมรับการอบรมด้วย เพื่อเพิ่มช่องทางให้ความช่วยเหลือด้านการบำรุงรักษา ซ่อมบำรุงระบบกรองของโรงเรียนได้

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

4.1 การจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาระบบจัดการคุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียน กพด. ระดับจังหวัด

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย ชี้แจง การพัฒนาระบบจัดการคุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียน กพด. ต้องอาศัยการบูรณาการหน่วยงาน ต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. ในการดำเนินงาน เสนอให้คณะทำงานวิชาการฯ กพด. พิจารณา ร่าง คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาระบบจัดการคุณภาพ น้ำบริโภคของโรงเรียน กพด. ระดับจังหวัด มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบูรณาการขับเคลื่อนงานพัฒนาคุณภาพน้ำ

บริโภคของโรงเรียน กพด. ในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คณะทำงานประกอบไปด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นรองประธาน ผู้ตรวจราชการ กระทรวงสาธารณสุข เป็นที่ปรึกษา หน่วยสนองงานที่เกี่ยวข้อง ต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. ระดับจังหวัด เป็นคณะทำงาน ซึ่งในส่วนของคณะทำงานจะมีหน่วยงานใดให้ขึ้นกับศูนย์อนามัยเป็นผู้พิจารณาว่าควรมีหน่วยสนองงานใด หรือต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. ไต่บ้างเข้ามา เพราะในแต่ละจังหวัดจะมีโรงเรียน กพด. สังกัดไม่เหมือนกัน หรือหน่วยสนองงานที่เกี่ยวข้อง ไม่เหมือนกัน ผู้อำนวยการศูนย์อนามัย เป็นเลขานุการ สสจ. และสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด เป็นผู้ช่วยเลขานุการ โดยหน้าที่และอำนาจของคณะทำงานฯ จะอ้างอิงตามหน้าที่และอำนาจของคณะทำงานวิชาการฯ กพด.

ผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ ซีแจ่ง กรมอนามัยได้ยกย่องประกอบของคณะทำงานฯ ระดับจังหวัดขึ้นมา ซึ่งการยกย่องนี้สามารถยืดหยุ่นได้ ขึ้นกับศูนย์อนามัยซึ่งจะเป็นแกนหลักในการพิจารณาพร้อมกับทางจังหวัดและพื้นที่ สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทของพื้นที่ ขอเชิญให้ทุกท่านแสดงความคิดเห็นต่อร่างคำสั่งคณะทำงานฯ นี้

นายวัฒนา ไชยคุณ กรมทรัพยากรน้ำ แจ่งเปลี่ยนคณะทำงานในลำดับที่ 6 เป็นผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำที่..... ไม่มีคำว่า ภาค

นายอรรถพล แซ่ลี กรมส่งเสริมการเรียนรู้ แจ่งเปลี่ยนคณะทำงานในลำดับที่ 12 เป็นผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด.....

นายสมพล นาคโต สอบถาม ถ้าเป็นในส่วนของกรุงเทพมหานคร เช่น คณะทำงานในลำดับที่ 11 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา..... ของกรุงเทพมหานครจะไม่มีโรงเรียนในระดับมัธยม สามารถตัดออกได้ใช่หรือไม่ และถ้าเป็นคำสั่งใหญ่นี้ ขออนุญาตแจ่งเปลี่ยนคณะทำงานในลำดับที่ 15 เป็นผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

พ.ท.ภานุพงศ์ ชาแจ่ง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา แจ่งเปลี่ยนคณะทำงานในลำดับที่ 7 เป็นผู้บังคับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่..... และจะมีผู้บังคับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่บางหน่วยดูแลครอบคลุม 45 จังหวัด ต้องประสานข้อมูลเพิ่มเติมกันอีกที

นายนิพนธ์ เสียงเพราะ ศูนย์อนามัยที่ 2 พิษณุโลก เสนอแนะคำสั่งนี้เป็นคำสั่งระดับจังหวัด การที่ให้ศูนย์อนามัยเป็นเลขานุการ ไม่ทราบว่ามีประสบการณ์ หรือคำสั่งลักษณะแบบนี้มาก่อนหรือไม่ และมีข้อจำกัดหรือ มีข้อดีอะไรบ้างหรือไม่ เพราะทางศูนย์อนามัยที่ 2 ดูแล 5 จังหวัด ต้องเป็นเลขานุการ 5 จังหวัด การบริหารจัดการจะเป็นลักษณะไหน เคยมีศูนย์อนามัยอื่นที่เคยทำคำสั่งลักษณะนี้หรือไม่

ผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ ซีแจ่ง เลขานุการและคณะทำงานควรเป็นทางผู้อำนวยการศูนย์อนามัย ประเด็นนี้ได้มีการหารือและมีข้อตกลงกับผู้บริหาร เมื่อต้นเดือนกันยายน 2566 และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นผู้ช่วยเลขฯ เพื่อให้ศูนย์อนามัยได้มีบทบาทเป็นที่เลี้ยงให้กับจังหวัด

นายวิโรจน์ วัชรเกียรติศักดิ์ ที่ปรึกษาคณะทำงานฯ ให้ข้อคิดเห็น จากร่างคำสั่งคณะทำงานฯ นี้ ต้องออกคำสั่งทุกจังหวัดที่ศูนย์อนามัยดูแลอยู่ หากศูนย์อนามัยไหนดูแลหลายจังหวัดด้วยพื้นที่รับผิดชอบค่อนข้างเยอะ ต้องเป็นการบริหารจัดการภายในของศูนย์อนามัยในการมอบหมายหรือแต่งตั้งผู้แทนในการดูแลแต่ละจังหวัดให้ครบถ้วน แต่ในบางจังหวัดพื้นที่ กพด. อาจมีจำนวนมากคงเป็นภาระหนัก แต่บางจังหวัดอาจมีไม่กี่แห่ง แสดงว่าไม่ใช่ทุกจังหวัดจะมีภาระงานหนักทั้งหมด น่าจะบริหารจัดการกันได้ แต่ศูนย์อนามัยต้องมีการเตรียมความพร้อมของบุคลากร หากมี

การประชุมพร้อมกัน ในส่วนของภาคีเครือข่ายค่อนข้างจะครอบคลุม มีข้อสังเกตว่าในพื้นที่ กพด. ของ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เป้าหมายอาจมีการขยาย หรือมีการเพิ่มเติมในพื้นที่ กพด. ในเขต การให้บริการ กปน. ให้พิจารณาว่ากรุงเทพมหานคร และปริมณฑลจะมีองค์ประกอบอย่างไร ให้เอาร่างคำสั่งนี้เป็น ต้นร่างในการปรับใช้ ตามบริบทของพื้นที่ อีกส่วนหนึ่งได้มีการมุ่งเน้นที่พื้นที่เป้าหมาย หน่วยงานต้นสังกัด และ Technical support ควรใช้โอกาสนี้เพิ่มหน่วย Technical support เข้าไปในคำสั่งคณะทำงาน เช่น โยธาธิการจังหวัด สถาบันการศึกษาในพื้นที่ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีบุคลากรที่มีคุณค่าจำนวนมาก และอยู่ในพื้นที่ด้วย จะมาช่วยเติมเต็ม แต่ก็ขึ้นกับการออกแบบส่วนของโครงสร้างนี้ และอำนาจหน้าที่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในเรื่องใด และให้ความเห็นเพิ่มเติมในส่วนของผู้ช่วยเลขานุการ ที่เป็นผู้แทนสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จะมีกลุ่มงานอาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม ซึ่งรับผิดชอบงานโดยตรง อาจประสานดูความเหมาะสมอีกครั้งให้เข้ามาร่วมรับรู้รับทราบงาน

ผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ ชี้แจงอาจจะมีบางหน่วยงานที่ควรที่จะเพิ่มเติมเข้ามา ให้เป็นการพิจารณาของแต่ละศูนย์อนามัย คำสั่งนี้มีความยืดหยุ่น แต่ให้คัดเลือกหน่วยงานที่มีความสำคัญที่จะมาช่วยขับเคลื่อน การดำเนินงาน และสำหรับกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล อาจต้องมีความแตกต่างจากพื้นที่อื่น กรมอนามัยจะปรับ ต้นร่าง และให้ทางกรุงเทพมหานครได้พิจารณาอีกครั้ง เบื้องต้นส่วนของเลขานุการยังอยากให้ศูนย์อนามัยเป็นที่เลี้ยง ให้กับทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด อย่างไรก็ตามร่างคำสั่งฯ ตรงนี้ไม่ใช่จะเปลี่ยนแปลงไม่ได้ และเห็นด้วยที่ ผู้ช่วยเลขานุการ ควรจะระบุกลุ่มงานอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมที่รับผิดชอบโดยตรงไปเลย

นางสาววาสนา คณะวาปี ศูนย์อนามัยที่ 8 อุตรธานี แสดงความคิดเห็น ในขณะทำงานนี้อ้างอิงมาจาก คณะทำงานของส่วนกลาง แต่โดยธรรมเนียมปฏิบัติจะไม่เคยมีศูนย์อนามัยเป็นเลขานุการ ระดับจังหวัด ซึ่งท่าน ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ด้วยข้อจำกัดด้านความสัมพันธ์ในการเสนองาน หรือดำเนินงานซึ่งเป็นส่วนที่มีความสำคัญในการบริหารจัดการให้งานสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย ในขณะที่อีกส่วนหนึ่งบางหน่วยงานที่กำหนดในคำสั่ง คณะทำงานนี้ไม่ได้อยู่ในที่ประชุม ณ ขณะนี้ จะมีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้อย่างไร โดยเฉพาะในส่วนของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด อาจต้องมีเวทีหารือกันเฉพาะในทางปฏิบัติ เพราะในบางพื้นที่จะมีรูปแบบกลไกในการขับเคลื่อน การดำเนินงานที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละเขต ซึ่งสามารถทำให้งานบรรลุเป้าหมายได้เช่นเดียวกัน เช่นของ ศูนย์อนามัยที่ 8 อุตรธานี มีคณะทำงาน ที่รวมหน่วยงานต่าง ๆ ต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. แต่ไม่ได้จัดทำเป็น คำสั่งแต่งตั้งชัดเจน ในการบูรณาการขับเคลื่อนการทำงานจัดการคุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียน กพด. และได้เคยหารือ กับผู้อำนวยการศูนย์อนามัยต้องการที่จะแต่งตั้งเป็นคำสั่งคณะทำงานที่ชัดเจนขึ้นมา แต่เป็นในภาพของเขตสุขภาพที่ 8 ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยได้มีประเด็นแลกเปลี่ยนว่าในคำสั่งแต่งตั้ง ใครจะเป็นประธาน เลขานุการ หรือรองประธาน เพราะหน่วยงานที่มาร่วมกันทำงานตรงนี้ประกอบด้วยหลายต้นสังกัด ต้องคำนึงถึง เรื่องความอ่อนไหว ในการนำ หน่วยงานต่าง ๆ มา เป็นผลให้ศูนย์อนามัยที่ 8 อุตรธานี จึงยังไม่มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานฯ อย่างชัดเจน แต่ มีในรูปแบบคณะทำงานที่ร่วมกันขับเคลื่อนงาน อีกประการตัวอย่างสังกัดของโรงเรียน ดชด. จะมีกองกำกับ การ ดชด. ที่คาบเกี่ยวหลายจังหวัด ถ้าแต่งตั้งเป็นระดับจังหวัดอาจมีปัญหาของการบริหารจัดการ อาจต้องมีการหารือพิจารณา ระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอีกครั้ง

ผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ ชี้แจง สำหรับเวทีหารือสามารถจัดการได้ อาจเปิดเวที หรือมี กระบวนการอย่างอื่นในการสอบถามไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่เบื้องต้นในความหมายคือ จำเป็นหรือไม่ที่จะต้อง

คณะทำงานฯ ชุดนี้ หรืออาจผนวกเรื่องนี้เข้าไปในคณะทำงานที่มีอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานฯ ระดับจังหวัดนี้ มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ โดยขอให้อยู่ในการพิจารณาของศูนย์อนามัย

มติที่ประชุม

องค์ประกอบในคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการจัดการคุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียน กพด. ระดับจังหวัด ขอให้ศูนย์อนามัยพิจารณาให้เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่ หลักการคำสั่งนี้มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ แต่ขอให้คัดเลือกหน่วยงานที่มีความสำคัญที่จะมาช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงาน

4.2 ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2560 – 2569)

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย นำเสนอข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2560 – 2569) แบ่งเป็น 2 หน่วยใหญ่ รายละเอียด ดังนี้

หน่วยสนองงาน

- บูรณาการหน่วยสนองงาน และต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. ในการดำเนินงานการจัดการคุณภาพน้ำบริโภคในโรงเรียน กพด. ดังนั้นในการดำเนินการในปีถัดๆ ไป ทางศูนย์อนามัยจะเชิญหน่วยสนองงาน และต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. ร่วมลงพื้นที่โรงเรียน เพื่อบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพไปด้วยกัน

- จัดหาแหล่งน้ำดิบให้เพียงพอ โดย กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำ กปน. กปก. และระบบกรองน้ำที่เหมาะสมกับบริบท ให้มีครบทุกโรงเรียน ซึ่งการจัดการระบบต้องค่อยๆ ดำเนินการ ด้วยข้อจำกัดงบประมาณ แต่ในการติดตั้งระบบกรอง ขอให้พิจารณาถึงความเหมาะสมในการกำจัดสารปนเปื้อนในแหล่งน้ำดิบ และตามบริบทของโรงเรียน เช่น ความเสถียรของไฟฟ้า การขาดแคลนน้ำต้นทุน เป็นต้น

- จัดหาแหล่งทุน และ ร่าง แบบฟอร์มการขอรับทุน เพื่อให้โรงเรียนใช้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

- พัฒนาศักยภาพครู แก่นนำนักเรียน ให้มีองค์ความรู้ในการบริหารจัดการระบบผลิตน้ำได้

- จัดทำสื่อ คู่มือ infographic หรือ วิดีโอ เรื่อง การบำรุงรักษาแหล่งน้ำดิบ ระบบกรองน้ำ ครอบคลุมทุกแบบที่สนับสนุนให้กับโรงเรียน โดยอาจเผยแพร่บนเว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อสะดวกในการสืบค้นมาศึกษา และปรับใช้หน้างานโดยโรงเรียน

- จัดทำระบบการให้คำปรึกษาออนไลน์ ด้านการบำรุงรักษา หรือซ่อมบำรุงระบบผลิตน้ำแก่โรงเรียน

หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน กพด.

- มีนโยบายให้โรงเรียนมีการบำรุงรักษาระบบผลิตน้ำ การตรวจเฝ้าระวังคุณภาพน้ำภาคสนาม และรายงานผลเข้าระบบศูนย์อนามัย เพื่อให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหา

- จัดตั้งงบประมาณประจำปี ในการบำรุงรักษาระบบผลิตน้ำ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในระบบผลิตน้ำ เช่น ไส้กรองน้ำ สารกรองน้ำ หลอด UV สร้างความเป็นเจ้าของระบบให้กับโรงเรียน

- ประสาน อบต. คณะกรรมการหมู่บ้าน ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือดำเนินการจัดการคุณภาพน้ำในโรงเรียน กพด. เช่น ช่าง อบต. โรงเรียนจัดทำแบบฟอร์มขอรับการสนับสนุนจาก อบต. ในพื้นที่

● การบรรจุครูและระบบผลิตน้ำใหม่หรือโยกย้ายครู ให้มีการอบรมพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการคุณภาพน้ำ เป็นหัวข้อหลักสูตรที่ต้องอบรม โดยเชิญวิทยากรจากหน่วยงาน

นายสมคิด สะเภาคำ กรมชลประทาน เสนอในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของโรงเรียน ควรเพิ่มนักการภารโรงด้วย เนื่องจากจะอยู่ในพื้นที่ตลอด และจะอยู่ประจำโรงเรียนจนกระทั่งเกษียณ

ผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ เสนอในส่วนของข้อที่ 2 ของหน่วยงาน การจัดหาแหล่งน้ำดิบให้เพียงพอ และระบบกรองน้ำที่เหมาะสมกับบริบทให้ครบทุกโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่สำคัญ แต่ต้องค่อยๆ ทำไปจากการพิจารณาจากแนวทางการบูรณาการร่วมกัน ทั้งแผนปฏิบัติการ และเป้าหมายของแต่ละหน่วยงาน และการบูรณาการฐานข้อมูล ทำให้เห็นภาพรวมของโรงเรียน กพด. ในการ Matching การทำงานร่วมกัน หน่วยงานใดทำไปแล้ว ส่วนใดยังขาดอยู่ที่หน่วยงานต้องเติมเต็มให้กับโรงเรียน

นายณัฐจ โกลลเวช โครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีประเด็นที่จะขอฝากที่ประชุม ในฐานะหน่วยที่รับพระราชดำริและกระแสรับสั่งจากพระองค์ท่านมา เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาขับเคลื่อนงานต่อ การขอรับการสนับสนุนการตรวจวิเคราะห์ ไข้หวัดใหญ่ในส่วนของข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ ขอให้มุ่งเน้นไปที่โรงเรียน กพด. รับเสด็จ โดยสำนักพระราชวังจะทำหนังสือแจ้งมาเป็นรอบของการเสด็จ เรื่องการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพครู การติดอาวุธให้ครู มีคู่มือ เป็น Handbook ที่ครูสามารถใช้ที่โรงเรียนได้ เรื่องของการกำกับติดตามทั้งในส่วนของภาคสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. และหน่วยสนับสนุน ประเด็นต่อไป คือ ประเด็นที่พระองค์ท่านฝากมา และ ดร.อภิสิทธิ์แจ้งว่าให้นำมาเรียนในที่ประชุม คือ จะเกี่ยวทั้งของสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. และหน่วยสนับสนุนที่เข้าไป ขอความอนุเคราะห์ให้แต่ละหน่วยสำรวจตัวระบบน้ำหรือระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำของโรงเรียนในสังกัดของท่านที่ได้รับการสนับสนุนจากส่วนราชการ เช่น กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ให้รายงานกลับมาที่โครงการส่วนพระองค์ฯ เพื่อพิจารณาคำความกราบบังคมทูลและหาทางช่วยเหลือแก้ไข ทั้งที่ได้รับความช่วยเหลืออยู่เดิม กับ 2 พระองค์ท่านฝากมาเรียนถามว่า ท่านเข้าใจข้อจำกัดของหน่วยงานในเรื่องแผนงาน งบประมาณที่ต้องเสนอล่วงหน้า ถ้าในแต่ละปี โรงเรียนที่เคยทำอยู่แล้วระบบเกิดเสียชำรุด พระองค์ท่านจะออกเงินให้ ทางหน่วยงานยินดีจะเข้าไปทำหรือไม่ จากที่ท่านเสด็จพระราชดำเนินลงติดตามและพบเห็นเหตุการณ์ที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเป็นกรณีพิเศษ ทางหน่วยงานต้องตัดหรือจัดสรรงบประมาณมาดำเนินการเบื้องต้น พระองค์ท่านจะให้โรงเรียนสำรวจก่อน ขั้นที่สองทางสำนักพระราชวังจะมีหนังสือไปที่หน่วยงานที่เป็นเจ้าของชิ้นงานเดิมที่เสียหรือชำรุด และให้ช่วยประมาณการ พระองค์ท่านจะพระราชทานค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุง เพราะขณะนี้แม้หน่วยงานเข้าไปสร้างให้ใหม่ แต่สุดท้ายระบบจะชำรุด ปล่อยให้ไม่ใช้งาน ไม่มีหน่วยงานเข้าไปซ่อมบำรุง จากแผนการปฏิบัติที่ตั้งไว้คือ หน่วยงานสร้างเสร็จ โอนให้หน่วยต้นสังกัดรับไปดูแล ให้ตั้งงบประมาณในการบำรุงรักษา ในความเป็นจริงยังไม่ถึงที่ตั้งเอาไว้ พระองค์ท่านจึงคาดหวังให้หน่วยงานมีแผนเข้าไปตรวจเยี่ยมติดตามระบบที่ได้จัดสร้างให้ และถ้าพบว่าชำรุด พระองค์ท่านจะพระราชทานค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงให้ ซึ่งไม่ใช่กรณีสร้างระบบให้โรงเรียนใหม่ แต่เป็นกรณีซ่อมบำรุงระบบที่มีอยู่เดิม ทางสำนักพระราชวังมีความคิดให้หน่วยงานไปสำรวจโรงเรียนที่ได้เคยไปจัดสร้างระบบไว้ให้ จะเป็นภาระมากเกินไป จึงจะให้หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. ไปช่วยกรองข้อมูลให้ระดับหนึ่งก่อน จากนั้นทางสำนักพระราชวังจะประเมิน และกราบบังคมทูลพระองค์ท่าน และมีหนังสือแจ้งไปยังหน่วยงานอีกครั้ง ส่วนใหญ่ที่เห็นระบบหลายโรงเรียนจะเป็นของกรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมชลประทาน เป็นโครงการมูลค่าค่อนข้างสูง ขอความอนุเคราะห์ฝากนำเรียนผู้บังคับบัญชาด้วย อีกประเด็น พระองค์ท่านฝากถามว่า กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ไปทำเรื่องจัดหาแหล่งน้ำดิบให้โรงเรียน ได้มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำ ก่อนหรือไม่ ขณะนี้พระองค์ท่านพบ 2 เหตุการณ์ คือ ที่แรกที่ จ.ศรีสะเกษ ต้นทุนน้ำดิบที่จะมาเข้าระบบกรองไม่ดี มีความขุ่น

ตั้งแต่แหล่งน้ำดิบ พามาเข้าระบบกรองของโรงเรียน 3 – 4 เดือน เครื่องกรองชำรุด ผลสุดท้ายระบบนี้ยังใช้ไม่ได้ กลายเป็นว่าสามแอมต้องซื้อน้ำถัง หรือรอญาติโยมถวาย กับประเด็นที่สองที่สำนักพระราชวังพบ คือ โรงเรียน ตชด. สันตินิมิตร จ.ชุมพร เป็นของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไปทำให้หลายปีแล้ว ประเด็นปัญหาคือ ตอนที่จัดสร้างและส่งมอบกันได้มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำให้หรือไม่ เพราะสิ่งที่พบคือ เด็กต้องซื้อน้ำกิน เพราะน้ำมีโลหะหนัก มีแมงกานีส ฟลูออไรด์ เหล็ก สารหนู เป็นน้ำบาดาลที่สูบขึ้นมาจากบ่อบาดาล คุณภาพน้ำไม่ดี และได้รับความอนุเคราะห์จากหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจัดสร้างบ้านกรองน้ำให้แต่ตอนนี้ทุกระบบกรองได้ตั้งเป็นอนุสรณ์ เนื่องจากเหล็กได้ไปอุดตันท่อ และกำจัดได้ยากมาก ขอฝากตรวจสอบข้อมูลของโรงเรียน ตชด.สันตินิมิตร ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาตั้งแต่แรก และพระองค์ท่านกำลังหาทางช่วยเหลือโรงเรียนอยู่ และมีพระสหายจะเข้าไปช่วยทำระบบกรองน้ำ มีกระบวนการสกัดเอาเหล็กออก และกระบวนการทำงาน เพื่อไม่ให้ปนเปื้อนลงแหล่งน้ำ

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกรมอนามัยโดยตรง โรงเรียนได้ขอรับพระราชทานความช่วยเหลือเรื่องน้ำไม่เพียงพอจากทั่วประเทศ เช่น จังหวัดน่าน มีปัญหาหนัก เพราะมีการตัดไม้ทำลายป่า ต้นน้ำมาจากทั้งฝั่งไทย และฝั่งลาว พอแหล่งป่าไม้ ต้นน้ำไม่มีน้ำ เริ่มได้รับผลกระทบ หรือทางใต้ สวนทุเรียน ปัญหาสารเคมี เบื้องต้นพระองค์ท่านพยายามแก้ไขปัญหาให้ และมีหน่วยงานเข้าไปช่วยทำระบบน้ำเสริมให้ แต่สิ่งหนึ่งที่พระองค์ท่านเป็นห่วง คือ เรื่องของน้ำบริโภค เด็กไม่มีน้ำบริโภค และมีช่วงน้ำขาด ท่านพระราชทานถังเก็บน้ำฝนให้โรงเรียนหลายใบ เมื่อไปติดตามโรงเรียนที่ขาดน้ำ เช่น กศน. ไม่แน่ใจว่าตอนนี้ยังมีการรณรงค์เรื่องให้ใช้น้ำฝนหรือไม่ ทางโรงเรียนเกิดความไม่มั่นใจว่าน้ำฝนใช้ได้หรือไม่ พระองค์ท่านคิดว่าอย่างน้อยน้ำฝนมาจากน้ำธรรมชาติ ถ้าโรงเรียนมีรางน้ำฝนมีการทำความสะอาด มีภาชนะเก็บกักที่ดี มีฝาปิด เมื่อนำมาบริโภคให้นำมาผ่านระบบกรอง แต่ตอนนี้ที่พระองค์ท่านไปพบ คือ ทางโรงเรียนมีความเชื่อโรงเรียนอยู่ในแหล่งใช้ยาฆ่าแมลง แหล่งเกษตรกรรม น้ำฝนจะต้องปนเปื้อนสิ่งเหล่านี้เข้าไปด้วย ฝากเหมือนเป็นนโยบายในการรณรงค์หรือทางกรมอนามัยช่วยการันตีหรือกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนเพื่อช่วยลดปัญหาในการขาดน้ำ โดยไม่ต้องพึ่งน้ำผิวดินหรือน้ำใต้ดินที่มารับสภาพ ยกตัวอย่างของ ศศช. จังหวัดตาก ดร.อภิสิทธิ์ ผอ.โครงการส่วนพระองค์ฯ ไปตรวจเยี่ยมมา มีถังเก็บน้ำ แต่ไม่ได้ใช้ มาจากความเชื่อที่ว่าชาวบ้านใช้สารเคมียาฆ่าแมลง และสารเหล่านี้ปนเปื้อนอยู่ในอากาศ เมื่อฝนตกลงมา น้ำฝนจะปนเปื้อนด้วยสารเหล่านี้ จึงเกิดความกลัว ความกังวล และไม่ใช้น้ำฝน

พื้นที่เป้าหมายจากพระราชกระแสที่อยากจะฝากไว้ ตั้งแต่ตุลาคม 2565 - กันยายน 2566 ดังนี้

โรงเรียน ตชด. ท่านผู้หญิงสุประภาดา เกษมสันต์ อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์ มีพระราชกระแสให้ทางกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไปช่วยเรื่องน้ำของชุมชน เนื่องจากขาดแคลนน้ำผิวดิน พระองค์ท่านรับสั่ง 2 รอบ เหตุการณ์นี้พระองค์ท่านรับสั่งเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2566 และ 17 กันยายน 2566

โรงเรียน ตชด. เฉลิมพระเกียรติ บ้านแกน้อย อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำของโรงเรียน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้สำนักงาน กปร. กรมชลประทาน เข้าไปช่วยเป็นหลักในการแก้ไขปัญหา เหตุการณ์นี้พระองค์ท่านรับสั่งเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2566

โรงเรียน ตชด.บ้านท่ากุ่ม (มูลนิธิสุมิตร เลิศสุมิตรกุล อุบถัมภ์) อ.เมือง จ.ตราด ให้เข้าไปตรวจสอบข้อเท็จจริงครูใหญ่ถวายรายงานว่าน้ำไม่เพียงพอต่อการใช้น้ำบริโภคในโรงเรียน แต่ท่านอธิบดีกรมชลประทานถวายรายงานผลการแก้ไขปัญหาว่าได้แก้ไขปัญหาน้ำเพียงพอแล้ว ขอให้ตรวจสอบข้อมูลให้ชัดเจน จะได้ไม่ขัดแย้งกัน และเมื่อไปตรวจสอบ พบว่าระบบใช้ได้ กำลังผลิตน้ำ การเก็บน้ำดีทุกอย่าง แต่ท่อส่งน้ำดิบเข้ามาโรงเรียนชำรุดเสียหาย เหตุการณ์นี้พระองค์ท่านรับสั่งเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2566

โรงเรียน ตชด. บ้านน้ำแดง อ.ขลุง จ.จันทบุรี ปัญหาน้ำอุปโภคบริโภคของโรงเรียน ขอให้สำนักงาน กปร. กรมชลประทาน กรมอุทยาน เข้าไปดำเนินการ เนื่องจากโรงเรียนอยู่ในพื้นที่ป่าชายเลนซึ่งอยู่ในความดูแลของ กรมอุทยาน เหตุการณ์นี้พระองค์ท่านรับสั่งเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2566

ศกร.ตชด. ได้ร่วมพระบารมี (ธนาครอาคารสงเคราะห์อุปถัมภ์) อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร เป็นเรื่องของน้ำเพื่อการเกษตรของทางโรงเรียน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้สำนักงาน กปร. กรมชลประทานเป็นหลักในการดำเนินงาน เหตุการณ์นี้พระองค์ท่านรับสั่งเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2566

ศกร.ตชด.ธนาครอสมสินอุปถัมภ์ (บ้านเทอคี) อ.แม่ระมาด จ.ตาก และ ศกร.ตชด.บ้านตีนดอย อ.ท่าสองยาง จ.ตาก ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้สำนักงาน กปร. กรมชลประทาน และกรมป่าไม้เป็นหลักในการดำเนินงาน เพราะโรงเรียนอยู่ในพื้นที่ของกรมป่าไม้ อาจต้องให้กรมป่าไม้อนุญาตให้เข้าไปดำเนินการ เหตุการณ์นี้พระองค์ท่านรับสั่งเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2566

ขอฝากประเด็นเหล่านี้ให้กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมชลประทาน ดำเนินการบรรจุเข้าไว้ใน แผนปฏิบัติการ เพื่อไม่ให้ตกหรือหลุดไปจากการแก้ไขปัญหา แต่อาจยังไม่ต้องรีบดำเนินการ และทางสำนักพระราชวัง ได้ติดตามงาน และมีรายงาน ที่ ศตช. อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ 22 แห่ง และของอำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก 3 แห่ง และอำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก 4 แห่ง ทางสำนักพระราชวังได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์พิจารณา ช่วยเหลือไปที่สำนักงาน กปร. แล้ว ซึ่งทางสำนักงาน กปร. อาจจะขอประสานผ่านทางหน่วยงาน เพื่อดูว่าพื้นที่ ไหนหน่วยงานไหนจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือได้ การดำเนินงานสนองงาน แต่ละหน่วยจะมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งน่าจะช่วยให้งานของพระองค์ท่านบรรลุผลสำเร็จไปได้ อย่างวันนี้ได้มีนวัตกรรมปรับปรุงคุณภาพน้ำด้วยการเติมคลอรีน เพื่อกำจัดเชื้อโคลิฟอร์มแบคทีเรียในน้ำ เวลาลงโรงเรียน พระองค์ท่านพบปัญหาต้องการองค์ความรู้ทั้งจากการปรึกษา กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำ ในเรื่องของวิธีการแก้ไขปัญหา หรือเป็นองค์ความรู้ย่อย ๆ เข้าไป เช่น โรงเรียน ตชด. สันตินิมิตร มีปัจจัยหรือพารามิเตอร์ที่ไม่ผ่านหลายตัว เมื่อแก้ไขปัญหา *E.coli* ได้แล้ว ก็ต้องไปดูปัญหาหลักต่อว่าจะแก้ไขอย่างไร ฟลูออไรด์จะแก้ไขอย่างไร 1 โรงเรียนอาจจะต้องใช้หลายๆ ส่วนประกอบ หลายระบบในการเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ระบบกรองน้ำที่พระองค์ท่านพระราชทานไป ทั้งระบบ RO ระบบ 2 ท่อ 3 ท่อ ถ้าต้นทุนน้ำดิบไม่ดี การดูแลบำรุงรักษา ความรู้ของครูไม่พอ กลายเป็นปัญหาที่หน่วยงานให้ไปเท่าไรก็ไม่เพียงพอ ต้องเปลี่ยนใหม่ตลอด

นางสาวกนกวรรณ กลิ่นรอง กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ชี้แจงเมื่อเจาะบ่อบาดาลเสร็จแล้ว จะมีการเก็บตัวอย่าง 1 ครั้ง นำมาวิเคราะห์ที่หน่วยงาน เมื่อก่อสร้างระบบกรองเสร็จ จะมีการเก็บตัวอย่างน้ำอีก 1 ครั้ง ดังนั้นจะมีการเก็บตัวอย่างน้ำตรวจ 2 ครั้ง และคณะกรรมการตรวจรับจะตรวจตามคุณภาพน้ำ

ว่าที่ร้อยตรี กิตติบดี โลกนุเคราะห์ กรมอนามัย ชี้แจง กรมอนามัย โดยผู้ทรงฯ อัมพร ได้มีการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพน้ำฝน เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาสื่อสารให้ทราบ

นายวิโรจน์ วัชรเกียรติศักดิ์ ที่ปรึกษาคณะทำงานฯ ให้ข้อมูลในภาคธุรกิจมีการให้ข้อมูลว่าน้ำฝนกินไม่ได้ ใช้ไม่ได้ จากข้อมูลที่กรมอนามัยเคยเก็บตัวอย่างน้ำฝน และตรวจวิเคราะห์ พบว่า 1) สารเคมีทางการเกษตรในส่วนของประเทศไทย มีการควบคุมที่ค่อนข้างดี สารฆ่าแมลงที่นิยมใช้กันมีอายุการสลายตัว ผลที่กรมอนามัยเคยทำวิจัยเรื่องคุณภาพน้ำฝน ในพื้นที่เมือง พื้นที่อุตสาหกรรม พื้นที่เกษตร และพื้นที่พักอาศัย ความปลอดภัยมากกว่า 80% เป็นผลวิทยาศาสตร์ที่กระจายการเก็บใน 4 ภาค และเคยเก็บในพื้นที่ที่มีโรงเก็บกากของเสีย จ.สระบุรี ประชาชนไม่กล้าดื่มน้ำบริเวณนั้น เพราะรถขนสารเคมีวิ่งเข้า – ออก และมีกลิ่นเหม็นทั้งวัน ผลจากการเก็บน้ำในพื้นที่ น้ำฝนที่ประชาชนรองไว้เพื่อใช้ล้างพื้น และไม่กล้าดื่ม ปรากฏว่าปลอดภัยทุกตัวอย่าง ประเด็นนี้จะป็นอีก 1 โจทย์ ที่กรมอนามัยและเครือข่าย

ต้องแลกเปลี่ยนข้อมูล และสร้างความเข้าใจ ความน่าเชื่อถือ และหลักฐานเชิงประจักษ์ ให้ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่สบายใจ อาจต้องไปเก็บน้ำฝนในพื้นที่โรงเรียน ตชด. หรือ พื้นที่เกษตรใกล้เคียง สร้างการรับรู้ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญประชาชนไม่กล้าต้อน้ำฝน แต่กล้าต้อน้ำขวด โดยน้ำขวดที่ขายในพื้นที่คือน้ำฝนไหลมา และมาผ่านระบบกรองเล็กน้อย และกรอกใส่ขวด ขณะนี้หน่วยวิชาการแพ้เรื่องการตลาด

มติที่ประชุม

1. ขอให้มุ่งเน้นการสนับสนุนการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำทางห้องปฏิบัติการของโรงเรียน กพด. รับเสด็จให้ครบทุกโรงเรียนก่อน ด้วยข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ โดยสำนักพระราชวังจะทำหนังสือแจ้งมาเป็นรอบของการเสด็จ
2. ขอให้พิจารณาเรื่องการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพครู หรือการติดอาวุธให้ครู ให้มีคู่มือ เป็น Handbook ที่ครูสามารถใช้ที่โรงเรียนได้
3. ขอให้หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. ร่วมกับหน่วยสนับสนุนในการกำกับติดตามการดำเนินงานพัฒนาระบบจัดการน้ำบริโภคของสถานศึกษา
4. ขอให้หน่วยงานนำเรียนผู้บังคับบัญชาถึงการซ่อมบำรุงระบบที่ได้จัดสร้างให้โรงเรียน หากพบว่าชำรุดโดยพระองค์ท่านจะพระราชทานค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงให้ ซึ่งไม่ใช่กรณีสร้างระบบให้โรงเรียนใหม่ แต่เป็นกรณีซ่อมบำรุงระบบที่มีอยู่เดิม โดยเบื้องต้นจะให้ต้นสังกัดของโรงเรียน กพด. สำรวจข้อมูลระบบน้ำและกรองสภาพการชำรุดของระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำของโรงเรียน รายงานกลับมาที่โครงการส่วนพระองค์ฯ เพื่อพิจารณาคำความกราบบังคมทูลชั้นที่สอง ทางสำนักพระราชวังจะมีหนังสือไปที่หน่วยงานที่เป็นเจ้าของชิ้นงานเดิมที่เสียหรือชำรุดและให้ช่วยประมาณการ ชั้นที่สาม พระองค์ท่านพระราชทานค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุง เพื่อแก้ไขปัญหาการปล่อยทิ้งของระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำที่ชำรุดและรอการสนับสนุนใหม่ และข้อจำกัดเรื่องแผนงานงบประมาณของหน่วยราชการที่ต้องตั้งล่วงหน้า
5. ขอให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลตรวจสอบข้อมูลน้ำประปาบาดาลของโรงเรียน ตชด.สันติมิตร ที่มีคุณภาพน้ำไม่ดี มีโลหะหนัก แมงกานีส ฟลูออไรด์ เหล็ก สารหนู ปนเปื้อน บ้านกรองน้ำของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจัดสร้างให้ชำรุด เนื่องจากเหล็กอุดตันท่อ เด็กต้องซื้อน้ำกิน
6. ขอให้กรมอนามัยช่วยการันตีสร้างความเชื่อมั่นความปลอดภัยหรือมีกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนการใช้น้ำฝนเพื่อช่วยลดปัญหาในการขาดแคลนน้ำบริโภคในโรงเรียน กพด.
7. ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ดำเนินการช่วยเหลือโรงเรียน กพด. ในพื้นที่เป้าหมายจากพระราชกระแสรับสั่ง ตั้งแต่ตุลาคม 2565 - กันยายน 2566 โดยบรรจุเข้าไว้ในแผนปฏิบัติการ เพื่อพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหา

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ

นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์ กรมอนามัย นำเสนอได้เขียนโครงการขอรับสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน กปร. ปี 2567 สำหรับโรงเรียน ตชด. จำนวน 104 แห่ง จำนวนเงิน 4,017,576.- บาท เพื่อใช้ในกิจกรรม 1) พัฒนาศักยภาพด้านการจัดการคุณภาพน้ำบริโภคให้แก่นายตำรวจนิเทศ 16 กองกำกับ และครู ตชด. รับผิดชอบระบบผลิตน้ำ (ครูแม่ไก่) จำนวน 4 ภาค โดยจะขอความอนุเคราะห์วิทยากรจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำ 2) จัดซื้อชุดทดสอบภาคสนาม อ 11 และ อ 13 สนับสนุนให้แก่โรงเรียน ตชด. และ 3) จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ใส้กรองน้ำ สารกรองน้ำ เมมเบรน RO หลอด UV ที่จำเป็นต้องใช้ในระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ และสารเคมีบำบัดน้ำ โดยขณะนี้กรมอนามัยได้ส่งโครงการไปยังเลขาธิการสำนักงาน กปร. เรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างรอผลการพิจารณา

นอกจากนี้ กรมอนามัยได้จัดหารายชื่อแหล่งทุนสนับสนุนสำหรับโรงเรียน กพด. เพื่อให้โรงเรียนพิจารณาจัดทำโครงการขอรับการสนับสนุนเรื่องระบบผลิตน้ำ ดังนี้

- งบพัฒนาจังหวัด ปีละ 100,000 บาท ครูเขียนแผนงาน โครงการ เสนอนายอำเภอ
- งบ อบต. ปีละ 30,000 บาท ครูเขียนแผนงาน โครงการ เสนอนายก อบต.
- Rotary สนับสนุนเครื่องกรองน้ำ ครูเขียนหนังสือขอรับการสนับสนุน ชี้แจงเหตุผล ความจำเป็น
- มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย สนับสนุนเครื่องกรองน้ำ

ทบทวนคำสั่งกรมอนามัย ที่ 722 / 2565 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานด้านเทคนิค วิชาการ และการบริหารจัดการ เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพน้ำบริโภคของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร (กพด.) ด้วยหมตปีงบประมาณ 2566 และจะเข้าสู่ปีงบประมาณ 2567 เจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานของหน่วยสนองงาน ครูใหญ่ ครูดูแลระบบน้ำ อาจเกษียณ โยกย้าย หรือเปลี่ยนงาน กรมอนามัยจะจัดทำหนังสือขอให้ทบทวนคำสั่งฯ ไปยังหน่วยงาน โดยขอเป็นตำแหน่งที่รับผิดชอบงาน ภายในเดือนตุลาคม 2566

กรมอนามัย กำลังพัฒนาระบบฐานข้อมูลโครงการพระราชดำริ บรรจุอยู่ใน Website สำนักสุขาภิบาลอาหาร และน้ำ กรมอนามัย เนื้อหาฐานข้อมูลประกอบด้วย

- ผลการดำเนินงาน ตามตัวชี้วัด: แบ่งเป็นรายศูนย์อนามัย รายจังหวัด รายสังกัด รายปี 2563 – 2566
- สถานการณ์คุณภาพน้ำ (น้ำดื่ม น้ำประปา) โรงเรียน กพด. ต้นแบบ การพัฒนาศักยภาพโรงเรียน
- เกณฑ์มาตรฐาน คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ฉบับที่ 5 และรายชื่อโรงเรียน กพด. (สสท.) ซึ่งโครงการส่วนพระองค์ฯ จะจัดส่งฉบับล่าสุด ปีงบประมาณ 2566 มาให้

- รายงานประจำปี 2563 – 2566

นายวิโรจน์ วัชรเกียรติศักดิ์ ที่ปรึกษาคณะทำงานฯ ให้ความเห็นระบบฐานข้อมูลนี้เป็นประโยชน์มาก ควรมีการ Link ข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ซึ่งแต่ละหน่วยงานจะมีข้อมูล Technical support คู่มือต่าง ๆ ข้อมูลคุณภาพน้ำ ผลการตรวจ คู่มือการดูแลบ้านกรองน้ำ เครื่องกรองน้ำ ให้เป็นแหล่งรวมองค์ความรู้ ข้อมูล และสะดวกกับผู้ใช้งาน

ผู้อำนวยการสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ สรุปและให้ข้อมูลเพิ่มเติม กรมอนามัยได้มีการศึกษาวิจัยเก็บข้อมูลน้ำฝนทั่วประเทศร่วมกับกรมอุตุนิยมวิทยาเรื่องคุณภาพน้ำฝน เมื่อผลออกมาแล้วจะได้มีการนำเรียนให้ทราบ และให้รายละเอียดของงานวิจัยต่อเนื่องในปี 2567 – 2568 กำลังขอทำโครงการวิจัยจากแหล่งที่ให้การสนับสนุน ลงพื้นที่ 4 ภาค ซึ่งมีบริบทที่แตกต่างกัน จะได้ข้อมูลนำมาเสริมนโยบาย หรือที่พระองค์ท่านได้พระราชทานกระแสรับสั่งไว้ ใช้น้ำฝนในการแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ และในส่วนของซ่อมบำรุงหน่วยสนองงานต้องรีบไปพิจารณาดำเนินการ ผลจากการประชุมวันนี้ทีมเลขาจะได้สรุป และนำเรียนผู้เข้าร่วมประชุมในโอกาสถัดไป และกล่าวปิดการประชุม

ปิดประชุม เวลา 14.30 น.

สรุปรายงานการประชุม
นางสาวพรเพชร ศักดิ์ศิริชัยศิลป์
ตรวจรายงานการประชุม
นายรัชชพงศ์ ดำรงพิงคสกุล
สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย